

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Kainos nežmoniškos, stinga baldų, uždariai labai maži

Svarbiausia baldų trūkumo priežastis — planavimo sistema. Planai sudaromi, numatant, už kiek rublių įmonė turi per metus pagaminti, bet tiksliai nenumatoma ko pagaminti. Su spinto- mis, lovomis, rašomaisiais stali- lais daug vargo, tuo tarpu maži staliukai, ypač siuvamoms ma- šinoms, ir dėžutės radijo ar te- levizijos imtuvams gaminti se- kas greičiau, o įvertinami pro- porcingai daug geriau, negu stambieji baldai. Todėl, pav., Vil- niaus baldų kombinatas pereinai- metais nieko daugiau ir nedarė, kaip tik radijo imtuvams dėžu- tes.

Kita priežastis — žaliava. Piautos medienos vietoje stinga. Bet Lietuva gi dabar turi "ko- lonijas" — du miškų ūkius Ka- relijoje! Iš ten atvežama žalia- va baldų fabrikams. Bet tai tikra žaliava, nes nedžiiovinta, bet tuo- jau atiduodama į gamybą. Dėl to nebe kartą Kauno, Jonaivos ir Šiaulių fabrikuose visa gamyba tu- rėjo būti atmeta, kaip netikusi.

Trečia priežastis — medžiagos pereikvojimas. 1956 metais vi- voje Lietuvos baldų gamyboje buvo pereikvota (nuėjo į šalį?) 2,000 kubinių metrų fanieros ža- liavos (tai krūva, kaip gerokas trijų aukštų namas!), 1,000 ku- binių metrų piautos medienos ir 58,000 kvadratinį metrų jau pa- gamintos fanieros (galėtum dviejų metrų pločiu nukloti visą plentą nuo Jonaivos iki Kauno!).

Apie tuos trūkumus ir jų prie- žastis kalbama kas metai, bet vis- tas pats kartojasi.

KAINOS

Loterijos skelbimai yra bene vienintelė vieta Lietuvoje, kur viešai parodoma, kokios yra kai kurių dalykų kainos. Iš tų skel- bimų matyti, kad automobilio "Volga" (kuris maždaug prilyg- s ta vesėjusių laikų "Plymouth") kaina yra 40,000 rublių, o "Mos- kvičius" tik 15,000 rublių. Mo- totciklai po 3 ir 5 tūkstančius.

Pagal rublio perkamąją gali- tų dalykų kainą, palyginti, ne- aukšta, bet pagal uždariusius — nedaug kam teprieinama. Pavyz- džiai, jaunas inžinierius už ge- resnįjį motociklą turėtų atiduoti daugiau kaip 7 mėnesių algą, jos jokiems kitiems reikalams nei ne- palietęs... O "Volga" nusipirkti jis turėtų savo algą (nei val- gęs nei gėręs) krauti beveik pen- kerius metus. Bet yra ir tokių, kurie per mėnesį daugiau negu "Moskvičių" gauna. Tai veiklieji menininkai bei mokslininkai, už- imą visokius "visuomeninius" postus.

Palyginti nebrangūs dviračiai ir siuvamos mašinos. Vyriškas dviratis — 645 rubliai, moteriš- kas 642 (maždaug mokytojo mė- nesinė alga). Šiaulių gamybos "junjorai" — "Ereliukas" — 490, "Kregždutė" — 509, ranki- nė siuvama mašina — 583, koi- nė — 875, elektrinė — 900.

Antrarūšis radijo imtuvas — 765 televizijos imtuvas (mažo ekrano) — 1750, pianinas — 5265, akordeonas — 2120, foto aparatai nuo 180 iki 2000, laik- rodžiai — nuo 342 iki 1300, šal- dytuvai — nuo 1500 iki 2000, skalbimo mašina (maža ir pri- mityvi) — 900 (neseniai buvo 700), dulkių siurblys — 425.

PAJAMOS IŠ CUKRINIŲ RUNKELIŲ

Cukriniai runkeliai pernai bu-

vo geriausi Marijampolės raje- ne: vidutinis derlius iš ha visam rajone — 230 cnt. (1929 metais visame Marijampolės apskrity, t. y., beveik triskart didesnia- m plotu, vidutinis c. runk. derlius buvo 225 cnt. iš ha, o kaimyninis Vilkaviškio apskritis per ketve- rius metus išlaikė vidurkį 231 cnt. iš ha). Visur kitur cukr. run- kelių derliai žymiai mažesni. (Skaičiuojama dvigubaisiais centneriais, t. y. 1 cnt. = 100 kg.).

Šiame geriausiame rajone cuk- rinių runkelių hektaras davęs po 7,127 rublius pajamų. Taigi 100 kilogramų cukr. runkelių duoda pajamų 31 rublį, arba tik apie trijų kilogramų cukraus kainą.

AISKĖJA SUMANYMAI APIE ELEKTRINES

Lietuvoje jau seniai kalbama, kad baigus statyti Kauno hydro- elektrinę, turėtų prasidėti kitos hidroelektrinės statyba Nemuno žemupyje, bet nebūdavo tiksliai minima, kur ji turėtų būti. Da- bar jau pasirodė ir tos elektrinės vardas — SMALININKŲ HES, ir jau sako, kad ji turėtų būti įrengta iki 1965 metų. (HES = hydro? elektrinė? stotis!).

Tuose dar nerašytuose ir ne- patvirtintuose planuose taip pat jau minimas BIRŠTONO HES ir ALYTAUS HES. Ši pastaroji tu- rintų būti pradėta apie 1962 me- tus. (LNA).

PABALTIJYS BENDRAUJA

Vasario vidury Rygoje įvyko Lietuvos, Latvijos ir Estijos ekonomistų suvažiavimas, kuria- me buvo svarstomi ir derinami visų trijų kraštų ūkiniai planai bei sumanymai.

Tokių konferencijų pastaruoju laiku būna ir kitas sritis liečian- čių. Neseniai sudaryta Pabaltijo studentų bendravimo sistema. Net priimtas ženklukas nešioti jame dalyvaujantiems. Ženklia- kas sudarytas iš Lietuvos, Lat- vijos ir Estijos teritorijų kontū- rinii linijų.

LEIS SPORTINIŲ TERMINŲ ŽODYNĄ

Kūno Kultūros instituto dė- sytojai Kaune sudarė lietuviškų sportinių terminų žodyną, kuris atiduotas tikrinti specialistams ir numatomas šįmet išleisti.

PAGERBĖ K. JURŠI

Vasario 24 d. Klaipėdoje buvo surengtas minėjimas aktoriui ir režisoriui Kaziui Juršui pagerb- ti, ryšium su jo 60 metų amžiaus ir 40 metų scenos darbo sukak-

timi. K. Juršys buvo vienas iš žymiųjų aktorių "Vilkolaky", Kauno Valst. Dramos Teatre, vėliau Šiaulių ir Klaipėdos teat- ruose. Po karo K. Juršys visą laiką dirba Klaipėdos Dramos teatre kaip vyr. režisiorius.

"PALIKITE VIENĄ"...

Maskvos rinkiminė komisija paskelbė, kaip turi atrodyti rin- kiminiai lapeliai. Juose tarp ko- kita tebėra kraštyta tokia in- strukcija rinkėjams: "Palikite rinkiminiame biuletenyje pavardę VIENO kandidato, už kurį Jūs balsuojate, likusius išbrau- kite".

Tie rinkiminių lapelių pavyz- džiai tinka net ir užsieniuose pa- rodyti! Tik pavyzdžiuose nema- tyti svarbiausio dalyko: lapeliuo- se iš viso tebus tik po vieną pa- vardę, kurią palikti reikia, o iš- braukimu vargintis neteks.

VISAM PASAULY

• Valst. sekr. Dulles atmetė siūlomą užsienio reikalų minis- terių konferenciją sovietų sąly- gomis, tačiau paliko atviras dur- ris priimtinam pasiūlymui.

• Ženevoje vykstančioje 87 valstybių konferencijoje jūros įstatymų klausimu, sovietų de- legatas pareikalavo, kad būtų uždrausti atominiai bandymai vandenyne. Šiuo metu atomi- nius bandymus Pacifike atlieka JAV ir Britanija, rusai juos vyk- do šiaur. Sibiro teritorijoje.

• Prancūzų karinių pajėgų vir- šininkas Alžire gen. R. Salan pa- skelbė, kad per pirmuosius du šių metų mėnesius Alžire žuvo 8,000 sukilėlių ir 500 prancūzų karių.

• Afro-Azijos blokas šaukia 29 tautų uždara konferenciją šiaur. Afrikos padėčiai aptarti.

• SEATO konferencijoje, kuri įvyks kovo 11-13 d.d. Maniloje, laukiama smarkios kritikos dėl JAV užsienio politikos, nes JAV laikanti Europą svarbesne už Aziją ir palaipsniui einanti prie komunistinės Kinijos pripažini- mo. Kiti SEATO nariai yra: Bri- tanija, Prancūzija, Pakistanas, Tailandas, Filipinai, Australija ir N. Zelandija.

• Egipto žvalgybos atstovas teisme liudijo, kad JAV rėmo- sios sąmokslą nuversti Nasserį ir jo vietoj pasodinti kurį nors exkaraliaus Faruko šeimos narį. JAV ambasada tą kaltinimą pa- neigė.

• 2 amerikiniai žemės sateli- tai — vienas su laivyno Vangu- ardu antras su armijos Jupiter- C — gali būti erdven iššauti dar šią savaitę.

• Leipzige atidaryta pavasa- rinė mugė, kurioje dalyvauja 10,000 firmų iš 43 kraštų. JAV

Kitų valstybių konsulai seks lietuvių pavyzdį

Dr. Petras Daužvardis, Lietu- vos Konsulas, pasakė Jūsų ko- respondentui Dr. Kaziui Sruo- gai —

— Ar jūs. Pone Konsule, lai- kote Vasario 16 d. vaišės Chi- cagoje, III. užsienio valstybių konsulams pasisekusiomis ir ko- dėl?

— Taip. Vaišės buvo šiltos ir jaučios. Programa prasminga. Svečiai patenkinti. Nuotaika su- daryta gera. Tą vaizdžiai pade- monstravo svečių savanoris ir viešas žodis, kurį pasakė Norve- gijos Generalinis Konsulas Knut Orre.

— Kokia yra nauda Lietuvai iš tokių vaišių ir kaip yra su iš- laidų padengimu?

— Gaunama Lietuvai simpa- tijų ir realių draugų. Daugelis konsulų savo įspūdžius raportuo- ja centrui, savo Užsienio Reika- lų Ministerijai. Be to, jie papa- sakoja įgytus įspūdžius savo tau- tiečiams ir draugams — rekla- muoja Lietuvos reikalą. Praeitų metų priėmimas buvo gyvas per visus metus. Nėra abejonės, kad š. metų priėmimas paliks tokius pat pėdsakus. Kai kurie konsulai išsireiškė, kad mėginsią panašių priėmimų mintį kelti savo tau- tiečių organizacijose, statant lie- tuvius pavyzdžiu.

Kelias dešimtis žmonių pavai- šinti, ištaigojoje vietoje, prie dabartinių kainų — tenka išleisti keletą šimtų dolerių. Tuos dole- rius sudeda šeimininkai ir jų svečiai. Manau, kad šis banketas kainuos A. Lietuvų Tautinei Są- jungai keletą šimtų dolerių.

— Šių metų balandžio 27 d. bus JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimai. Pasakykite, pone Konsule,

1) ar būtina tokia taryba yra reikalinga?
2) kokius darbus naujoji ta- ryba turėtų tuojau atlikti?
3) kas galėtų būti tokios ta- dybos priešais?

Konsulas atsakė:

— Šį klausimą palieku atsa- kyti patiems vietos žmonėms.

Dr. Kazys Sruoga

yra atstovaujama tik vienos ta- bako firmos.

• Maskvoje pirmą kartą paro- dytas cineramos technika — trim kamerom ir su daugeliu garsiakalbių — pačių rusų suk- tasis filmas.

Tokio zoologijos sodo pareigū- nai pranešė, kad šešios beždžio- nės, kurios "operuoja" miniatū- rinį geležinkelį, pradėjo streiką ir atsisakė grįžti darban.

Louis R. Howson — American Society of Civil Engineers prezidentas (kairė) įteikia adv. A. Oliui, Chicagos Sanitarinio Distrikto prezidentui, plaketę aukštai įvertindamas jo vadovavimą vienam iš septynių stebuklų Amerikoje. Tuo pačiu metu plk. Robert Crown — Empire State Building prezidentas, kaip nusipelnusiam politikui ir visuomenininkui, įteikia pastato modelį.

SVARBŪS ĮVYKIAI PIETRYČIŲ AZIJOJE

Indonezijos sukilėliai prašys JAV ginklų

Indonezijos sukilėlių vyriausybės premjeras Prawineragara pareiškė, kad jo vyriausybė pra- šysianti JAV ginklų, jei Jakartos vyriausybė bandys jų gauti iš sovietinio bloko invazijai į su- kilėlių valdomą teritoriją. Jo nuomone, Sukarno kariuomenė nesanti pajėgi pulti sukilėlių be užsienio pagalbos. Ir jei rusai duos Sukarnui ginklų, JAV tu- rėsiančios padėti sukilėliams, kad Indonezija netaptų komunis- tinė.

Neišsėmiamas žaliavų baseinas

Jauna Indonezijos respublika — šeštoji gyventojų gausumu pasaulyje ir viena turtingiausių žemės turtais — apima per 3,000 gyvenamųjų salų ir turi 84 mil. gyventojų. Tankiausiai apgyven- dinta sala ne tik Indonezijoje, bet ir beveik visam pasauly yra Java su 55,5 mil. gyventojų, to- liau Sumatra, dabar sukilėlių valdoma, — 13 mil., Celebes — 6 mil., Mažosios Zundo salos — 5,5 mil., Borneo — 3 mil., Molu- kas — 1 mil.

Prieš paskutinį karą ši neįti- kėtinai derlinga salų grandinė padengė 40% viso pasaulio gu- mos pareikalavimo, aptarnavo veik visą pasaulinę chinino ir pi- pirų rinką, ketvirtį pasaulio cino pareikalavimo, penktadalį arba- to, didelių kiekius ryžių, cuk- raus, kavos, kakao ir tabako.

350 metų ją valdė olandai. Ne- nuilstamu darbu baltiesiems sunkiai pakeliamo klimato sąly- gose jie statė modernius mies- tus, uostus, tiesė geležinkelius ir plentus. Visi, iki žemiausio kuli, buvo sotūs. Taip, anais lai- kais visas pasaulis olandus laikė pavyzdžiais kolonistais.

Respublikos gimimas

Tačiau 1945 m., po japonų oku- ponų okupacijos grįžę atgal, jie sutiko neišsivaizduojamą neapy- kantą. Okupacijos metu sustip- rėjo ir apsiginklavę komunistai, kurstydami nacionalinį šoviniz- mą, vadovavo negirdėtam terorui prieš visus užsieniečius. Jie mė- tė granatas į sunkvežimius, ku- riais buvo į uostus gabenamos iš japonų koncentracijos stovyklų išlaisvintos pusgyvės olandės su vaikais, jie iš pasalų kas mėnesį

išsudydavo tūkstančius anglų karių, kurie čia buvo išsilaipinę priimti japonų kapituliacijos. Vieno anglų lėktuvo įgula, pri- verstinai nusileidusi džiunglėse, buvo minios supiaustyta į smul- kius gabaliukus.

Tokiam fone gimė respublika, oficialiai deklaruota 1945. VIII. 17. Grįžusiems olandams nepa- sisekė įsitvirtinti ir po kelerius metus trukusių kautynių, paga- liau 1949. XI. 2 jie pasirašė su- tartį, Indonezijai suteikdami ne- priklausomybę.

Prezidentas be pavardės

Naujosios respublikos prieky atsistojo komunistų visą laiką remiamas nacionalistų partijos vadovas Sukarno. Jo biografija nie- kam nėra tiksliai žinoma. Oficial-iai skelbiama, kad jis yra bai- gęs olandų universitetą Bandunge inžinieriaus laipsniu, ilgą lai- ką praleidęs kalėjime ir ištėrimi- me. Jo tikra pavardė niekur ne- minima — Sukarno buvęs jo vardas, kurį, perimdamas prezi- dento pareigas, pavertęs pavar- de.

1 gydytojas 65,000 gyventojų

Nepriklausomai gyvenimui i kraštas dar nebuvo pribrendęs. Statistika rodo, kad respublikos kūrimosi dienomis ten tebuvo tik 220 paruoštų valdininkų, 400 ad-

(Perkelta į 6-tą pusl.)

MASKVA SUNERVINO DULLES PAREIŠKIMAS

Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 40 m. sukakties pro- ga Valstybės Departamentas pa- skelbė pareiškimą, kad JAV vy- riausybė esanti įsitikinusi, jog Lietuva, Latvija ir Estija po da- bartinių tragiškų dienų vėl at- gaus savo teises, kurios iš jų bu- vo neteisėtai pagrobtos.

Šis Valstybės Departamento pareiškinys labai suerzino Mas- kvą. Apie jį ji kalbėjo keliose anglų kalbos radijo transliacio- se, pareiškimą išvadindama kiši- mumi į Sov. S-gos vidaus reikalus. Esą, "kasmet jis (Dulles) krei- piasi į sovietinių Pabaltijo res-

publikų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — žmones, kviesdamas juos siekti tam tikros laisvės sa- vo respublikose, tarsi jie dabar laisve nesinaudotų...

Tolimesniame aiškinime Mas- kva bando įtikinti, kad "Paba- ltijo respublikų žmonės patys nuvertė buržuazinių nacionalis- tų vyriausybes... Visose res- publikose buvo įvykdyti liaudies referendumai... Tatai įvyko ne jėga, bet pagal žmonių valią... Mr. Dulles bando pasirodyti so- vietinių Pabaltijo respublikų gel- bėtoju. Ko tuo siekiama — tai bandymo užnerti kilpą ant kaklo žmogui, kuriam pasisekė nuo kil- pos pasprukti".

Deja, mes per daug gerai atsi- mename, kaip "įsijungimas į Sov. Sąjungą" buvo vykdomas "ne jėga", raudonarmiečiams prieš tai okupavus laisvą kraštą ir tą kilpą užnėrus jau 1940 me- tais.

Kitu atveju Maskva translia- vo Vilniaus universiteto profeso- riaus pastabas dėl Dulles pareiš- kimo. Pripasakojęs seniai gir- dėtų pasakėlių apie "nepaprast- tai pakilusi kultūrinį lygį, jis pridūrė: "Mūsų tragiškos dienos pasibaigė 1940 m. liepos mėnesį, kada kapitalistinė santvarka bu- vo nuversta mūsų respublikoje ir sovietinė valdžia buvo įsteig- ta".

Norėtume paklausti, ar tas kalbėtojas tikrai tą patį pakar- totų, jei jis galėtų atvirai, never- čiamas, pagal savo sąžinę kal- bėti.

VILTIES DRAUGIJOS VALDYBOS POSĖDIS

Vilties Draugijos valdybos po- sėdis, kuriame bus aptariami to- limesni Dirvos leidimo planai ir kiti spaudos reikalai, įvyksta ši šeštadienį ir sekmadienį Clevelan- de.

Į posėdį iš Tabor Farm atvyks- ta Vilties Draugijos pirminin- kas J. Bačiūnas, iš New Yorko sekretorius V. Rastenis. Kiti valdybos nariai gyvena Clevelan- de — K. S. Karpis, V. Orintas ir B. Gaidžiūnas.

Taip pat į posėdį atvyksta Tautinės Sąjungos pirmininkas inž. E. Bartkus, Tautinės Sąjun- gos vicepirmininkas bei Spaudos Komisijos pirmininkas Dr. J. Paplėnas ir Tautinės Sąjungos Chicagos skyriaus pirmininkas inž. A. Bakšys.

Clevelando Pilėnų tunto skautų grupė su kanklėmis, kurias jie pasiuntė Punksko lietuvių jaunimui. Nuotr. V. Kizlaičio.

DIRVA

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILTIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio Dijos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išeina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Isteigtas 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

KOKIA NEDIDELĖ TA MŪSŲ ŽEMELĖ...

DR. JARAS RAMUNIS GRĮŽTA Į CIVILINĮ GYVENIMĄ

Balys Gaidžiūnas

Dirvos bendradarbių šeima gausi ir išsimėčiusi po įvairiausius žemės kampus. Žinoma, daugiausia mūsų bendradarbių gyvena šiame krašte. Bet štai tik iš paskutinių Dirvos numerių ištraukos —

Apie Venezuelos įvykius kalbėjo to krašto mūsų bendradarbis. Naujosios Zelandijos bendradarbis supažindino su nuostabiais to krašto požeminiais stebuklais. Brazilijos bendradarbis rašė apie tenyksią lietuvių padėtį. Australijos bendradarbis pranešė ką veikia to krašto lietuviai. Bendradarbiai iš Kolumbijos, Kanados, Anglijos, Šveicarijos, Švedijos ir kitų kraštų dažnai mums praneša pačias įdomiausias lietuviams žinias. Prijungiant dar naujausias žinias iš pavergtos tėvynės, Dirva ir yra geriausiai informuotas laikraštis apie viso pasaulio lietuvių gyvenimą.

Laikraštį labai praturtina ir mūsų bendradarbiai specialistai, kurie būdami vienos ar kitos srities žinovai mums rašo tų sričių pačias naujausias informacijas. Vienas iš tokių specialistų, kelias išsamias rašinius Dirvos skaitytojų sudomins yra Dr. Jaras Ramunis, greitai laiku paliekas karinę tarnybą ir vėl perėmęs civilinę medicinos praktiką Chicagoje. Mums taip pat malonu, kad Dr. J. Ramunis parašė vėl labai įdomų rašinį — Gydytojas erdvėje, kurį artimiausiu laiku Dirvoje ir pradėsime spausdinti.

Turėdami tikslą savo skaitytojus plačiau supažindinti su bendradarbiais, šį kartą tokią pažintį ir sudarome su Dr. J. Ramuniu.

Dr. Jaras Ramunis pradėjęs ir vidurinius mokslus baigė dar Nepriklausomoje Lietuvoje ir medicinos mokslus pradėjo studijuoti Vytauto Didžiojo Universitete, Kaune. Karo metu jam teko studijas laikinai pertraukti ir jas baigė Tuebingene, Vokietijoje, 1949 metais. Po to, kurį laiką dirbo Kaiserslauterne, prancūzų zonoje, kaip vietinės DP stovyklos gydytojas.

1950 metų gruodžio mėn. atvyko į JAV. Čia trumpą laiką buvo apsidėjęs Islip, New Yorko valstybėje, bet po kelių mėnesių persikėlė į Chicago. 1952 metais išlaikęs Illinois valstybės gydytojų egzaminus, dirbo su keliais gydytojais — amerikiečiais Industrinės Medicinos srity, laisvu nuo tos tarnybos laiku versdamasis privačia praktika Marquette Parko rajone.

1956 m. kovo mėn. buvo pašauktas atlikti karinę tarnybą JAV Karo Aviacijoje (United States Air Force) ir buvo parinktas specialiam apmokymui aviacijos medicinos srity. Po pradinio apmokymo Gunter Air Force Base, Montgomery mieste, Alabamoje, jis buvo pasiųstas specializuotis į School of Aviation Medicine, esančią Randolph Air Force Base, Texas, kurį sėkmingai baigė 1956 m. birželio mėn., kaip Aviation Medical Examiner, ir buvo pasiųstas tolimesnei tarnybai aviacijos medicinos srity į Hill Air Force Base, Utah valstybėje, esančioje Rocky Mountains kalnyne, toliau nuo visų lietuviškųjų centrų. Čia Dr. Ramuniui buvo paves-

tas Aviacijos Medicinos skyrius, rūpinantis viso skraidančiojo personalo sveikatos stoviu bei atliekiant visą eilę su šia specialybe susijusių kitokių pareigų, reikalaujančių patyrimo ne tik medicinos srity, bet taip pat ir techninės aviacijos medicinos srityse. Kadangi žymus Dr. Ramunio pareigų dalis galėjo būti atlikta tik skraidant, jam teko išskraidyti erdvėje virš 250 valandų kariškais lėktuvais, pradedant transportiniais bei bombonešiais ir baigiant moderniais, sprausminiais naikintuvais, skrendančiais virš 600 mylių per valandą.

Dr. Ramuniui teko savo tarnybinę kelionę persikristi viršum 29-ųjų JAV atskirų valstybių, teko persikristi virš dalies Kanados ir du kartus kirsti Atlanto vandenyną, persikristi virš Bermudos, Azorų salų, Portugalijos, Ispanijos ir Prancūzijos. Jo paties žodžiais tariant: "Kai pusrėčiau Prancūzijoje, vakarieniaujau New Founland, o jau sekančią dieną susitinki su draugais Utah valstybėje, — tai tik tada žmogus pamatai, kokia nedidelė tėra ta mūsų žemelė".

Be savo tiesioginių pareigų aviacijos medicinos srity, Dr. Ramuniui taip pat teko, nuo pat savo paskyrimo dienos į Hill Air Force Base, be pertraukos vesti akių ausų-nosies ir gerklės ligų skyrių bei kurį laiką eiti vidaus ligų skyriaus viršininko pareigas. Keliais trumpais atvejais jam taip pat teko eiti ir visos ligoninės viršininko. (Hospital Commander) pareigas.

Jo įsigytas patyrimas aviacijos medicinos srity buvo oficialiai pripažintas suteikiant Dr. Ramuniui, 1957 m. rugsėjo mėn. 9 d., taip vadinamą "Flight Surgeon" laipsnį. Šis laipsnis, — oficialiu terminu tariant "Aeronautical Rating", — reiškia, kad gydytojas, kuriam jis yra suteikiamas, yra karinės vadovybės laikomas pilnai kvalifikuotu specialistu aviacijos medicinos srity, turinčiu ne vien tik specialų mokymą ir paruošimą, bet taip pat reikiamą praktiką bei kitas kvalifikacijas, kad galėtų vadintis pilnu specialistu. (Be kitų privilegijų, šis laipsnis kvalifikuoja gydytoją vadintis lėktuvo gulos nariu — "Crew Member" ir suteikia jam teisę nešioti prie informos sparnus ant krūtinės; jokie kiti aviacijos gydytojai sparnų prie uniformos nenešioja).

Dr. Ramunis aktyviai dalyvavo lietuvių studentų akademiniame gyvenime Vokietijoje ir buvo Tuebingeno vietinės ir centrinės studentų atstovybės nariu. Kurį laiką buvo "šviesos" sambūrio centro valdybos nariu. Jis taip pat buvo vienas iš Korp! VILTIS steigėjų bei jos centro valdybos informos sparnus ant krūtinės; oei tebeprilauso Čikagos Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūriui bei Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai.

Dr. Ramunis kovo mėnesį baigia karinę tarnybą ir grįžta atgal į Chicago, kur numato verstis privačia praktika pietvakarinėje miesto dalyje, Marquette Parko rajone.

Kas ir kur?

• Lietuvos Nepriklausomybės Fondo posėdis įvyko kovo mėn. 2 d., fondo pirm. Antano Seniko bute, Great Neck, N. Y.

Be LNF valdybos posėdyje dalyvavo LNT pirm. V. Rastenis, vicepirm. B. Bieliukas, V. Abraitis ir V. Žilinskas.

LNF išd. K. Siliūnas pranešė kasos stovį, pažymėdamas, jog šiuo metu kasoje yra \$2,225.64. Paskirta 100 dol. auka paremti jaunimo žygiams Washingtono ir Jungtinės Tautos. Sparstyta samata sekantiems metams ir kiti reikalai.

• Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba artimiausiu laiku išsiuntinėti nariams užklausimus, kad pasisakytų, iš kurios vietovės narių bus renkama ateinančių metų valdyba.

• L. T. S-gos Toronto skyriaus valdyba pasiskirstė pareigomis: Pr. Kvedaras — pirmininkas, Pr. Bastys — vicepirmininkas, J. Jankaitis — sekretorius, A. Statulevičius — išdinininkas ir Pov. Budreika — parengimų vadovas.

• J. J. Bačiūno vasarvietė Tabor Farm šiais metais vasaravimo sezoną pradės gegužės mėn. 23 d. Dabar jau priimami vasaravimo užsakymai laiškais. Vasarvietės raštinė pradės veikti nuo balandžio mėn. 15 dienos.

• Vasario 23 d. iš Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo New

Yorke išėjusi dingo M. ir M. Dobuzinskių dukterė — Jolanta, 18 m. amžiaus.

Kitą dieną rasti jos drabužiai, paltas ir rankinukas ant tilto, priešingoj miesto pusėj, negu ji turėjo važiuoti. Mergaitės likimas dar nežinomas. Jos tėvai atvykę prieš 8 metus.

• Irena Šihaitytė kalbėjo apie sovietų žiaurumus Chicago's Englewood Kiwanis klubo susirinkime.

Inž. Pijaus J. Žiūrio straipsni

"Nutraukime ryšius su raudonaisiais", kuriame gana taikliai nusakoma, ko galima tikėtis iš koegzistencijos su komunistine Rusija, išspausdino "The Cleveland Plain Dealer".

Straipsnyje pabrėžiama, kad visa sovietų istorija yra pagrįsta apgavystėmis ir išdavimais, kad negalima tikėti ne vienu sovietų žodžiu ar sutartimi, nes rusai jas anksčiau ar vėliau suklauzo.

Minėtas straipsnis savo drausiomis ar atviromis mintimis amerikiečių tarpe išsukė susidomėjimą. Autorius gavo laiškus, kuriuose vieni jį giria, kiti plūsta "fašistu", siekiančiu "sukelti naują karą". Įdomu, kad besikolijančių tarpe buvo keli ne-

pasirašę lietuviai, kuriuos nesunku atspėti esant Maskvos garbintojais.

SANTARIEČIŲ GYVENIME

KAS TINKA ŽVIRBLIAMS IR KARALIAMS...

Visi gerai žino, koks nesveikas reikalas yra užtvėnkta nuobolulys. Nuobodžiudamas savyje, žmogus ilgai niek sau įgrysta, kad kartais, nebegalėdamas pat savęs daugiau pakeisti, net kailį išverčia... Kur nors apsisverčia, kad nors atsiverčia, kad nors išsiverčia — ir tariai esąs sau idomesnis.

Kad negerai savyje nuobodulį užtvėnkti, pastebėjęs jau ir kažkuris prancūzų žemės karalius. Jis posikviesdavęs kartais kur nors iškilmingesnį dvarikį ir pasakydavęs:

— Pone toks ir toks, nuobodžiaukite kartu!

Šį karališką principą bus atidengę ir kai kurie šiaip jau be priekaištų demokraciškai Santaros skyrių valdovai. Užtuo nuobodžiavę namie, jie susikviečia visą skyrių ir valandomis, kurių nė galo nematyti, svarsto...

Kas balionus pūs, kas salę šluos, o kas vėrs taurų kavos gėralą. Balionai, žinoma, priklauso lietuviškųjų jaunimo organizacijų tradicijai, ir būtų baisiai nepatogu Santarai imti pirmą ir atsisakyti juos pūsti. Dar apsaugus mus kas nutaustančiais kosmo-

UŽSAKYK DABAR: PASTU IR IS KASOS BILETU PARDAVIMAS PRADEJA MAS KOVO MENESIO 24 DIENA.

METROPOLITAN OPERA

APRIL 21 THRU 27 IN PUBLIC AUDITORIUM

Apr. 21, Eve: EUGENE ONEGIN: Amara, Elias, Tucker, London, Tozzi, Ballet.
Apr. 22, Eve: MADAMA BUTTERFLY: Stella, Elias, Barioni, Harvut, Franke.
Apr. 23, Eve: SAMPSON ET DALILA: Stevens, Del Monaco, Singher, Ballet.
Apr. 24, Eve: AIDA: Stella, Thebom, Bergonzi, Zanasi, Hines, Ballet.
Apr. 25, Eve: THE BARBER OF SEVILLE: Peters, Valetti, Merrill, Corena, Tozzi.
Apr. 26, Mat: DON GIOVANNI: Steber, Amara, Hurley, Gedda, London, Corena, Uppman, Scott, Ballet.

Apr. 26, Eve: OTELLO: Milanov, Del Monaco, Warren.
Apr. 27, Mat: FAUST: Poble, Miller, Gedda, Guarrera, Hines, Ballet.

PRICES: \$10.00, \$8.00, \$7.00, \$6.00, \$5.00, \$4.00, \$3.00, \$1.00. (Tax Exempt)
Seats at some prices not available for all operas. Please indicate 2nd & 3rd choices.
Make checks payable to Northern Ohio Opera Association, Inc.

BOX OFFICE: UNION BANK OF COMMERCE — Open 9:30 A.M. to 5:00 P.M.
Main Banking Lobby — E. 9th and Euclid, Cleveland 14, Main 1-8300
(Please enclose stamped return envelope) Knabe Piano Used Exclusively

politais, kuriems nieko nėra šventa...

Bet vis dėlto, tiems, kurie nėra karaliai, lyg ir nepritiktų savo dvasios išsibągimą kitiems prižesti ligi tokio laipsnio, kad susirinkimas po susirinkimo nieko kito nesigirdi, kaip tik dalinamasis nesvarbiais darbais.

Nekuklu, žiūrint pagal etiketą.

Tik karaliai gali nuogi vaikščioti, manydami, jog jų niekas nemato.

Na, dar, galbūt, žvirbliai čilubonėliai...

R. V.

• Gyvosios Lietuvių Mėnesio Chicagoje pirmąją paskaitą skaitys Julius Šmulkštys tema "Lietuvos aneksija 1940 m." Už šią temą parašytą dizertaciją Julius Šmulkštys yra gavęs tarptautinių santykių magistro laipsnį Illinois universitete. Paskaita yra labai aktuali, žvelgiant į dabartinę politinę padėtį. Norėdami kovoti už Lietuvos Nepriklausomybę turime tiksliai ir smulkiai žinoti jos netekimo eigą ir šio akto neteisėtumą tarptautinės teisės įstatymų šviesoje. Paskaita įvyks kovo 9 d. 3:30 val. Jaunimo Centre.

Istorikas Vincas Trumpa atvyksta specialiai iš Washingtono Gyvosios Lietuvių Mėnesio programoje skaityti paskaitos. Jo tema lies lietuvių kartų santykių problema. Ši problema gan plačiai yra nagrinėjama lietuvių spaudoje ir tampa vis gyvybingesnė metams bėgant. Paskaita bus skaitoma kovo 16 d. Jaunimo Centre Chicagoje.

Visuomenę ir studentiją kviečiame aktyviai dalyvauti.

• Bostono Santaros skyrius ruošia muzikos popietę, kurios metu bus išpildyti lietuvių kompozitorių kūriniai, jų tarpe K. M. Čiurlionio ir V. Bacevičiaus. Programoje dalyvauja Herkulis Strelia, Vytautas Strolia ir jo vedamas pučiamųjų instrumentų kvintetas iš Naujosios Anglijos Konservatorijos. Muzikos popietė įvyks kovo 23 d. 3 val. p. p. International Institute patalpose, Beacon St. Bostoniškiai raginame pasinaudoti tikrai reta proga išgirsti lietuvių instrumentalinės muzikos lobius.

• Ramejus Vaitys, Santaros Centro Valdybos išdinininkas, pakviestas dėstyti mechaninės inžinerijos kursą garsiaame Illinois Technilogijos Institute Chicagoje.

• Specialiai jaunimui Chicagoje suruoštas Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas praėjo nepaprastai vykusiai. Žodį tarė Lietuvos Konsulas dr. P. Daužvardis, paskaitą skaidė Ald. Augustinavičienė, o meninę dalį išpildė Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos mokiniai. Minėjimą suorganizavo keturios akademinės organizacijos, jų tarpe ir Santara, kurią atstovavo rengimo ko-

misijoje vietos Santaros skyriaus pirmininkas Liudas Šmulkštys. Minėjimo suorganizavimas ir pravedimas ryškiai parodė, kad akademinės organizacijos sugeba pačios gerai tvarkytis be "gerųjų dėdžių" pagalbos. Todėl sveikintinas diktuoti norėjusius lietuvių Bendruomenės Chicago's Apygardos valdybos pasitarukimas iš rengimų tarpo ir pareiškimas, jog jie neša jokios atsakomybės už minėjimą. Dabar minėjimo suruošimas yra vien akademinių organizacijų nuopelnas.

• Amerikos Balso specialioje jaunimo vandenėlyje Lietuvių vasario mėnesį buvo pristatytos jaunimo organizacijos veikiančios Jungtinės Valstybės. Programoje paminėta, kad "Santara yra jauniausia studentų organizacija, įsisteigusi 1954 metais Amerikoje. Kiekvienam nariui pripažįstama teisė galvoti taip, kaip jo protas ir sąžinė diktuoja, o visus jungia lietuvių patriotinis veiksmas".

• Santaros Garbės Filisterio Mariaus Katiliškio knyga "Miskais ateina ruduo" surinko daugiausia balsų Lietuvių Rašytojų Draugijos balsavimuose 1957 m. literatūros premijai gauti. Šiuo metu vyksta galutinis dviejų pirmųjų knygų perbalsavimas ir kovo pabaigoje Chicagoje įvyks premijos įteikimo iškilės. Visus santariečius raginame susipažinti su šiuo neeiliniu mūsų literatūros kūriniu.

• Chicago's Santaros susirinkime buvo paminėta Lietuvos Nepriklausomybės šventė įdomia Dr. Vandos Sruogienės paskaita "Vasario 16 dienos aktas". Paskaitoje gyvai buvo nušviesta tuometinė Lietuvos padėtis, karo eiga, krašto ekonominis nualimas, įvykiai vedę prie Nepriklausomybės paskelbimo, įvairūs lietuvių suvažiavimai ir konferencijos, nuotaikos tarp lietuvių, ypač iškelti vyruvų entuziazmas ir pasiryžimas jaunimo tarpe. Pagal prelegentę, drąsios Lietuvos nepriklausomybės minties iškelėjai buvo jaunieji studentai. Prelegentė taip pat išryškino, kokia yra Lietuvos valstybės gilesnė prasmė. Lietuvai dėl jos geografinės padėties yra skirta užduotis būti dviejų pasaulių sintheze. Ji turi derinti Vakarų ir Rytų pasaulių kultūrų susikirtimus. Tai yra labai didelė, sunki ir atsakinga užduotis.

MARGUTIS

yra patį seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu.

MARGUCIO metinė prenumerata \$3.00.

Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill.

PELĖDA

Išėina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.

Rašykite dar šiandien: PELĖDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

Mes duodam ir išeičiam Eagle Stamps

the MAY CO. 2 BASEMENT

Sensacingo pasisekimo suknelė!
DRIP-DRY—NO IRON

Nesiraukšlėjanti

100% NYLON

Jersey Basic Suknelė

3.99

Kelionės nepatogumams pritaikyta suknelė praktiškai galvoja pati už save. Pasiimk ją į kelionę ir atrodysi gražiai pasipuošusi ta pačia minute, kai atvyksti. V-neck ir full skirt stilius tinka kiekvienai figūrai. Dydžiai 12 iki 20 ir 14½ iki 24½.

- Red
- Navy
- Turquoise

Užsakymai pastu ir telefonu išpildomi.
Saukite Cherry 1-3000

The May Co.'s Basement Misses' and Women's Dress Department

DABAR ABIEJOSE MAY'S RUSIŲ KRAUTUVĖSE

VELYKOMS

Naujos pavasarinės
Straw Bonnets

\$2

- Šimtai naujausių stilių!
- Daug mėgstamiausių spalvų!
- Didelis papuošimų pasirinkimas!
- Siauri, vidutiniai ir platus kraštai!

Pasirinkite savo naują Velyku skrybėlę iš didelio gražių šiaudinių skrybėlių rinkinio, kuriame rasite kiekvieną pagėdavimą stiliu, dydi ir spalva. Ir kaina... tik \$2.00 už skrybėlę, kuri verta daug daugiau. Ateikite pirmadienį, kol mūsų rinkiniai tebėra dar pilni.

Millinery Department
Downtown and On The Heights

Gaila, užsakymai pastu ir telefonu nepriimami
The May Co.'s Basement

Kelionė į Pacifiko kraštus (11)

Lietuviai Australijos sostinėje

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Tai Canberra, Australijos federalinė sostinė, kaip Amerikos Washington, D. C. Tai tuo tarpu atrodo, kaip naujai kuriamas miestas, ir gyventojų turi per 40,000. Tačiau jis sparčiai auga ir gal jau netolimoje ateityje išaugs į 100,000 ar dar didesnę miestą. Nėra fabriku ir pramonės, daugiausia valdžios įstaigos ir joms dirbantys gyventojai, taip pat viso pasaulio diplomatinės atstovybės ir konsulatų. Man, kaip ūkininkui, Canberra labai patiko. Tai svarus, naujas miestas, pakol kas truputiuką išsimėtęs, nes yra statomas pagal planą, atskiromis sekcijomis. Miesto planą yra sudaręs amerikietis architektas.

Canberroje mudu pasitiko didelis būrys lietuvių su Canberos Liet. Bendruomenės pirm. p. Čeičiu priešakyje. Žmonai iškėlė daugybę gėlių, o ir man (matyt, palaikydami dar "nekalto berniuko", ir labai ašiai už šį komplimentą!) didelį glėbį rūtų... "The Canberra Times" fotografas nutraukė daug paveikslų, ir gruodžio 17 d. numeryje (1957 m.) pasirodė 4 skilčių mūsų paveikslas ir per 4 skilčių aprašymas apie mūsų apsilankymą ir apie lietuvių gyvenimą Australijoje. Buvau patenkintas, kad tuo pavyko atkreipti sostinės dėmesį į lietuvių.

Iš aerodromo p. Čeičys automobiliumus nuvežė į gražų, naujai pastatytą Canberos viešbutį, kur jis mums buvo iš anksto užsakęs kambarius. Viešbutis daugiau panašus į rezortinį, ne į komercinį viešbučio pastatą, vieno aukšto, užima didelį plotą, aplink ratu kambariai, o viduryje graži žolė su gėlynais. Priešais viešbutį yra Australijos parlamento rūmai.

Dar aerodrome patyriau, kad Canberos lietuvis p. Narvydas jau šeštus metus serga ir nuolat guli lovoje. Kiek pasakojo, jo šeima materialiai yra valdžios aprūpinta, turi namus, be to, uždirbantį sūnų. Nutariau, su p. Čeičio pagalba, pirmiausia aplankyti šį ligonį lietuvių ir, kad būtų jam maloniau, specialiai jam parodyti lietuvišką filmą. Jaunoji ponija Jarašienė, dirbančioji valdžios įstaigoje, galėjo mums parūpinti aparatą filmui demonstruoti. Tad kitą rytą, rodos, ponija Genienė su Čeičio automobiliumus nuvežė į Narvydo namus, o p. Jarašienė operavo filmo aparatą, ir taip ligonis lovoje galėjo pamatyti "Margučio" filmą. Narvydas buvo labai patenkintas ir džiaugėsi, išgirdęs lietuvišką dainuojantį ir kalbantį filmą.

Atsisveikinę išvažiavome aplankyti kitų lietuvių. Canberos lietuviai, panašiai kaip šiuo atžvilgiu ir Los Angeles lietuviai, turi daugiausia automobilių, nes gyvena atokiai vienas nuo kito, išsimėtę. Taip pat beveik visos šeimos turi nuosavus namus, kuriuos valdžia pardavinėja labai palankiomis sąlygomis. Maloniai vaišinėmės pp. E. Jarašiaus, Sr. namuose, kur buvo susirinkę gražus lietuvių būrys.

Kitą dieną Čeičys mudu apvežiojo pas kitus lietuvių, ypač pas Martišius ir Žilinskus, kuriuodu tarpusavyje konkuruoja savo sodais, daržais ir gėlėmis. Maždaug visi čia gyvena lietuviai prie savo namų turi puikius daržus ir sodus su vaismedžiais. Visa Canberra, kaip Australijos sostinė, tomis gamtinėmis grožybėmis konkuruoja kitus Australijos miestus.

L. Nagevičius su žmona ir sūnum netrukus išvažiavo į JAV, Clevelandan, pas p. Nagevičienę... Labų dienų p. Tamošiūnui nuo K. Keraičio ir Butavičiaus... Vyt. Pavilčiui, Rekučiams, Tupčauskams linkėjimų nuo Veluoniškių... Roma Genytė sveikina Laimą Petkienę... Rita Misičiūtė-Jurašienė siunčia pabučiavimus Birutei ir Aldonai Skučaitėms, taipgi sveikinimus mokslo draugui Petriui Aleksandravičiui...

K. Labutis su automobilium mums aprodė kitas Canberos vietas, be kita ko, nuveždamas į parlamento rūmus, kur atostogų metu dirba jo dukra. Aplankėme ir naują karo muziejų — tikrai grandiozinis pastatas — ir taip pat JAV pastatytą paminklą. Čia yra susidariusi stambi lietuviška namų statybos bendrovė, vardu ACT Builders, kurios vedėjas yra Vyt. Genys, nariais Čeičys, Pilka ir kiti. Jie dabar turi valdžios kontraktą pastatyti 28 namus maždaug 200,000 australų svarų vertės, o taipgi turi užsakymų iš eilės privačių asmenų. Dvi šeimos turi lentpiūves, deja, nespėjau išidėmėti savininkų pavardžių.

Petras Pilka turi "Pilka Dairy Products" įmonę ir sunkvežimį įvairiems pieno gaminiams išvežioti. Petras Pilka siunčia linkėjimus p. Sirgėdui, inž. Baltrušaičiui, agron. Briedžiui, inž. Bartkui, dėdei St. Pilkai ir Kazlauskui... Mano paprašytas, p. Pilka maloniai sutiko bendradarbiauti Dirvoje, pranešinėdamas apie Canberos ir kitų vietų lietuvių gyvenimą. Jo adresas — P. Pilka, 29 Westgirth St., Oconna, Canberra, Australia.

Dar aplankiau p. Z. Sipavičiaus "Zyg Bookbinding Works" įmonę. Tai moderniai įrengta knygrišyklė, kuri aptarnauja Canberiją ir gauna nemažą darbų iš valdžios įstaigų. Gerai atlieka darbus ir puikiai išsiverčia. Jis prašė perduoti sveikinimus J. Šlauiui Chicagoje.

Mes pataikėme atvykti į N. Zelandiją ir Australiją kaip tik didžiųjų švenčių metu, kada visose įstaigose yra atostogos, tai ir lietuviai turėjo laisvo laiko ir visur galėjo mus daugiau pavezioti, svečiuotis, vaišintis.

Turėjome ir didesnių susibūrimų. Gruodžio 16 d. 7:30 vak. Country Women Assn. patalpose buvo suruosta bendra susipažinimo arbatėlė. Ją surengė Australijos Liet. Bendr. Canberos apylinkės vadovybė. Žmonių prisirinko pilna svetainė, apie 100 visų viršum lietuvių. Padariau pranešimą apie Amerikos lietuvių gyvenimą ir parodžiau Mar-

gučio filmą. Jaunoji p. Jarašienė čia vėl operavo filmo demonstravimo aparatą. Kaip Sidnėjėje, taip ir čia vėl buvo daug paklausimų apie eilę asmenų, gyvenančių Amerikoje, ir kitus reikalus. Kiek žinodamas, atsakinėjau. Po to jaučiai pasivažiavome ir padainavome liet. dainų.

Vėl įdomus išgyvenimas. Amerikos sostinėje Washington, D. C., per ALT Sąjungos saskrydžius ir kitomis progomis skambėjo ir skamba lietuviška daina ir muzika. Australija gi taip toli nuo mūsų, visai kitas kontinentas, toks daugeliui mūsų mažai nežinomas naujas pasaulis. Ir štai jos sostinėje, Canberroje, dabar irgi skamba lietuviškos dainos, ir ten dabar gyvena gražus būrys veiklių lietuvių. Ir norisi prisiminti didžiojo Vinco Kudirkos eilėraštį:

Gražu yra matyti lietuvių būrelį, Kurie tarp svetimųjų vienybė užlaiko Ir, susiję, tėvynei aukoją žodelį

Ir motiną pagarbina atminimais vaiko...

Bet reikėjo išsiskirti su Canberos lietuviams, kur trumpai, perdaug trumpai man teledo būti nustatytas laikas ir visas ilgos kelionės planas.

1957 m. gruodžio 18 d. vėl turėjome būti aerodrome, kur mus išlydėti vėl susirinko daug lietuvių. Išskrendame į Melbourną....

Dėl „Nevykusio perversmo vertinimo“

GEN. ŠT. PLK. P. ŽILYS

Praeitų metų lapkričio 23 d. New Yorko Ramovės skyrė surengtame kariuomenės šventės minėjime Lietuvos gen. konsulas J. Budrys skaitė paskaitą apie gruodžio 17 d. perversmą. Tos paskaitos pasėkoje 1957 m. gruodžio 27 d. "Naujienose" tilpo redakatoriaus(?) straipsnis: "Nevykęs perversmo vertinimas".

Visai nenoriu rašyti apie tą straipsnį iš esmės, nes tai užimtų daug laiko ir vietos. Tačiau noriu šį tą pasakyti apie tame straipsnyje iškeltą tokią nuomonę:

"Šiandien visi "gramotni" žmonės žino, kad kiekvienoje šalyje, kurioje komunistams pasisekė įsigalėti, jie paėmė valdžią ir savo rankas ginkluotos jėgos

pagalba: juos pasodino į valdžią arba SSSR armija, arba jie sugebėjo savo šaly paimiti armiją savo kontrolėn, o kai kur — armiją ir policiją..."

Rusijos revoliucijos ir pilietinio karo metu rusai-bolševikai įsigijo labai gerą patyrimą-praktiką, kaip užgrobti krašto valdžią.

Pilietiniam karui pasibaigus, rusų-bolševikų spauda gana daug rašė apie krašto valdžios užgrobimo būdus, nes jie ruošėsi užvaldyti visą pasaulį.

Pagal anų laikų rusų-bolševikų išvedžiojimus, pagrindiniai krašto valdžios užgrobimo būdai būtu:

1. perimti savo kontrolėn ginkluotą pajėgą (kariuomenę, policiją ir jų pagalbą užgrobti valdžią);

2. perimti savon kontrolėn masės-miniją ir jos pagalbą užgrobti krašto valdžią. Paskutiniam atvejui reikia turėti gerai paruoštus masių-minios vadus. Masės turi būti sudrausmintos ir išstreniruotos. Kad, tinkamam momentui atėjus, minias galima būtų apginkluoti, reikalinga iš anksto paruošti priėjimus prie ginklų sandėlių.

Spaudoje buvo duodami charakteringesni pavyzdžiai, kaip bolševikams pavyko užgrobti valdžią įvairiuose Rusijos miestuose bei srityse.

Kaip vienas iš ryškesnių pavyzdžių, man prisimena Maskva. Kiek prisimenu iš spaudos, prieš bolševikinį perversmą Maskvos komendantas turėjo savo žinioje per 70 (rodos 72) kuopų karių. Perversmo dieną bolševikai turėjo priėjimus prie virš 50 (rodos 53) kuopų ginklų sandėlių, kuriais apginklavo minias ir užgrobė valdžią.

Kaip aukštai bolševikai vertino minias savo tikslams pasiekti, galima spręsti iš to, kad anais laikais (prieš 1926 m.) bolševikų išleistoje Verchovskio "Bendrojoje taktikoje" buvo gana platus skyrius "Masių taktika". Anais laikais tai buvo naujėybė, nes kitų valstybių kariuomenių nei taktikose nei statutuose apie minios panaudojimą nebuvo ne tik kalbos, bet ir užuominų.

Iš to matome, kad "Naujienu" redaktoriui, rašiusiam tą neteisingą vertinimą, neį galvą neatejo, jog tai, ką konsulas p. J. Budrys minėjo savo paskaitoje, buvo aiškiai parašyta bolševikų kariniamis elementariuje.

Manau, daugiau nebereikia aiškinti, kas šiuo atveju yra "gramotnas" ir kas "negratnas". Kartais net koku darosi, kai nežina faktų asmenys prade-

da kitus mokyti "gramotnumo". Kadangi Naujienos ypač daug ir gana "slidžiai" mėgsta rašyti apie gruodžio 17 d. perversmą, todėl aš noriu pasinaudoti šia proga ir paprašyti "Naujienų" redaktorių paskelbti savo laikraštį, kad skaitytojai žinotų:

1. Kokį patarimą davė bolševikai komunistai liaudininkams ir socialdemokratams (1926 m. valdant kraštą), kiek tai liečia kariuomenės (štaby karininkų) ir valstybinių įstaigų išvalymą nuo fašistiniai-klerikalinio elemento. Duoti konkrečių paaiškinimų-pavyzdžių, kokių tikslumu tas patarimas buvo vykdomas.

2. Duoti paaiškinimų, ar anais laikais (1926 m.) Lietuvoje daromi masiniai mitingai atitiko bolševikų karo doktrinos bendrąją liniją — masė turi būti sudrausminta, sucementuota ir išstreniruota, o gražinimas Lietuvon Maskvos universitetuose studijuojančių lietuvių studentų-komunistų — ar nebuvo tos pačios linijos pratęsimas — sustiprinti masių vadų kadrus?

3. Paskelbti "Naujienose", ką rašė anų laikų bolševikų-komunistų spauda apie komunistų partiją ir CK ištikusią nelaimę po gruodžio 17 d. perversmo. Visuomenė bus labai įdomu palyginti, kokį skaudų smūgį gavo komunistų partija ir jos CK, ir kaip tą įvykį vertina dabar kai kuri mūsų spauda. Jeigu "Naujienu" redaktoriui rūpi objektyvi tiesa ir lietuviškas reikalas, o ne siauri išskaičiavimai, tai jam išpildyti mano prašymą nėra jokių sunkumų. Užtenka paimti anų laikų (1926 — 1927 m.) bolševikinę "Tiesą" ir paskelbti ištraukas, o išvadas pasidarys patys skaitytojai.

D a b a r
p a t s l a i k a s
u ž s i s a k y t i
D I R V A !

IŠTIKUS GAIŠRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm, negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAin 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

NEPAŽISTAMOJI AMERIKA

Daržovių auginimo fabrikai

I

Pirmą kartą apie Imperial Valley išgirdau vienoje tų "Truck-Line-Cafes", kurias rasi nuošaliausiose vietose, kažkur vidury tarp dviejų toli vienas nuo kito esančių miestelių, prie vakarinės Amerikos didžiųjų plentų. Tai vietos, kur didžiulių sunkvežiminių vairuotojai, po ištisų valandų kelionės, nulipa nuo savo aukštų sėdynių — kavos gurkšniui, sumuštiniai, o svarbiausia, pasiplepėti su savo kolegomis, atvykstančiais iš priešingos pusės.

Retai atsitinka, kad šitie "Highway Jockeys" būtų vieningi kario nors klausimu. Draugiškas ginčas yra jų gyvenimo būtinybė. Jų nervai yra nuolat įtempti. Motoru užime dažnai jie ištisas valandas negali prapti žodžio. Ir kartais net keiksmą, skirtą netikusiems automobilių vairuotojams, turi nuryti. To reikalauja jų darbdaviai.

Ir visas tas susitelkęs nervingumas ir noras kalbėti staiga išsilieja, kai jie stabtelia pusvalandžiui kurioje nors "Fifth Wheel Cafe", "Truckdrivers Home" arba "Steak Heaven".

Ir juo nuostabiau, kai šitie į ginčus linkę vyrai sutarė dėl vieno punkto. Tai buvo atvejis, kai kalba prasidėjo apie Imperial Valley. Vienas šoferis papasakojo, kaip ne-

seniai už pomidorų siuntą, kurią jis rekordiniu laiku iš Valley nugabeno į San Francisco, jam buvo išmokėta speciali premija; iš visų pusų juo jau pasigirdo istorijos apie tą žemės ruožą, ir kiekviena vis su išsireikšimais, kaip "fantastiška" arba "neįtikėtina".

Tų pasakojimų vidury staiga aš atsiminiau, kad kitas tolimųjų distancijų šoferis man jau anksčiau buvo pasakojęs apie "žmogaus sukurtą rojų". Ir aš nusprendžiau tą žemiškąjį Edeną sodą būtinai aplankyti.

Kitą kartą apie tą pasakiškąjį Kalifornijos slėnį išgirdau New York, kai vienas kolega vasario vidury mane vaišino šviežutėlėmis braškėmis.

— Jos nėra šaldytos, — pastebėjo jis, — o lėktuvu mano svainio atgabentos iš El Centro. Lygiai kaip čia, Manhattane, rytiniai laikraščiai parduodami jau iš vakaro, taip ir ten, Imperial Valley, derlius yra "priešlaidininkis". Mano žmonos brolis jau gruodyje skina pavasarinės daržovės, o anksti pavasarį mums atsiunčia rudeninių vynuogių.

Normaliai tokios legendos pradeda blėsti, kai vis labiau artėja prie tos vietos, apie kurią pasakojama. Tačiau su Imperial Valley buvo atvirkščiai. Los Angeles mieste, iš kurio tą nuošalį pietinės Kalifornijos kampelių gali pasiekti per ketelį valandų, pasakojimai

buvo dar spalvingesni, negu rytuose.

— Tik ten rasite tokią Kaliforniją, kokia ji įsivaizduojama kituose kraštuose, — pasakojo man vienas apelsinų augintojas. — Tai derlingiausias kampelis visoje žemėje. Žinote, mačiau vynuogės iš Valley, ir jos buvo tokios didelės, kaip... na, sakykim, beveik kaip mandarinai.

Kai aš pagaliau Greyhoundo stotyje, Los Angeles šeštojoje gatvėje, paprašiau bilieto į Brawley, kažkas už mano pečių pasakė:

— Pasisaukok, sūneli, tai vieta, kur fermeriai turi pašokti į šalį, vos tik įdiegę sėklą. Nesėjus, šūvio greitumu dygstas augalas gali įkirsti koją...

Kaip ir ne viena vieta, žadinanti žmonių fantaziją, Imperial Valley yra pačiame dykumos viduryje, iš tikrųjų buvusį dykumą, didelėmis žmogaus pastangomis paversta į gausybės salą. Iš Los Angeles į El Centro išvykau gruodžio pabaigoje. Net ir šiuo metu, pastiekus dykumos sritį, pasidarė vasariškai šilta. Palm Springs miestely, gabių nekilnojamo turto pardavėjų įsteigta ir išgarsinta Hollywood filmų kolonijos kurorte, Kalėdų atostogininkai, apsisilkę vasariniais baltais drabužiais, sėdėjo išilgai palmėmis apodinto bulvario arba prie melsvalžalių atsispindinčių maldymosi baseinų rudinio savo kūnus. Po keturių mėnesių čia dienos metu bus nepakenčiamai karšta ir ištverti tebus galima tik namuose su dirbtiniu vėsinimu.

Vienoj tarpstotėje, uolotos dykumos vidury, mačiau didžiulius driežus, besikaitinančius vidudienio saulėje. Apdulkėję uolų gabalais pakelė spinduliavo sausa kaitra. Tačiau vidury kelio raizgijosi pora šviežutėlių žalių salotos galvų: sunkvežimis pakeliui iš Imperial Valley bus jas neseniai pametęs. Didžioji oazė turi būti jau netoli.

Tas žemės ruožas dar prieš šimtą metų buvo siaubas visiems, kurie į bandydavo pereiti. Atvykėlis atsidurdavo prieš tokią pat kliūtį, kaip ir Sachara.

"Kai mes keliavome per tuos nykius plotus, pilnus sauso, karšto smėlio, jie buvo nusėti prieš tai keliavusių emigrantų liekanomis, it sumuštai armijai atsitraukus", — rašė Dr. Oliver Wozencroft 1849 m. — "Kiekviename žingsny mes radome žuvusius arba žūstančius gyvulius, šautuvus, pistoletus, maisto ryšulius ir įvairiausių nelaimingųjų mantą..."

Tačiau, šalia tų beviltiškų išpūdžių, daktaras dykumoje prisirinko ir žemės pavyzdžių, kuriuos ištyrus, paaiškėjo, jog dykuma, ją drėkinant, galėtų būti labai derlinga. Austrijų ir sraigčių kiauteliai rodė, jog šis žemiarų jūros lygio gūlis baseinas priešistoriniais laikais buvęs po Ramiojo vandenyno bangomis. Tačiau per slėnį tekanči milžiniška Colorado srovė iš kalnų priešė tiek daug dumblio ir žemės, jog ties delta susikrovė pylimas, ir atkirstoji įlanka buvo pasmerkta lėtam išdžiūvimui.

Nusitęsė penkiasdešimt metų, kol Kali-

fornijos daktaro idėja šį ruožą paversti dirbamais plotais pradėjo būti įgyvendinama. Iki šio šimtmečio pradžios Colorado dykuma tebebuvo tokia pat nyki ir baisi, kaip ir tais laikais, kada Wozencroft ją aprašė.

Tačiau 1900 m. birželį buvo iškasti pirmieji kanalai pagal australo inžinieriaus Rockwoodo planus. Po ketverių metų upė pasislausė, išėjo iš savo vagos ir naujuosius kanalus panaudojo vartais įsiveržė į slėnį. Nuo 1904 iki 1907 m. srovė vis naujai antplūliais bandė slėnį užlieti. Tada pradėti statyti aukštesni ir stipresni pylimai, galį geriau atlaikyti potvynius, ir pagaliau 1928-1936 m. kalnuose pastatyta milžiniška Hooverio užtvanka, gigantiškomis betono sienomis drąsiai užkirtusi Colorado vagą, ją užtvėnkusi, jos jėgą palenkusi turbinomis sukti ir savo pralaidomis galinti ją "užčiaupiti".

Nuo to meto Imperial Valley jau nebebijo naujų Colorado potvynių. Išvedžiota plati kanalų ir griovių sistema upės vandeniu ir anksčiau buvusių dykumą tiekti. Kontroleriai pralaidomis kontroliuoja vandens lygį kanaluose ir grioviuose. Jie gali pagal pagėdavimą labai tikslu vandens kiekį nukreipti į kiekvieną 7,000 kv. km. apimančios sistemos drėkinimo šaką.

— Namie mums reikia melstis, kad gautume lietaus, — sako klajokliai meksikiečiai, dirbą šiame slėny, — o čia užtenka tik paskabinti į centrinę, ir vanduo jau teka.

(Bus daugiau)

Žodis prie kapo duobės...

Operos solistui Vl. Puškoriui mirus

Tolimose ir svetimose pakrantėse išbarstyti, kaskart vis daugiau ir daugiau prarandame savo tautos žmonių. Vieni pasinėria savo egoistiniuose siekimuose ir patys išsijungia iš mūsų sielvartingojo šauksmo, o kiti skiriasi su žemiškuoju gyvenimu ir žengia į Anapus.

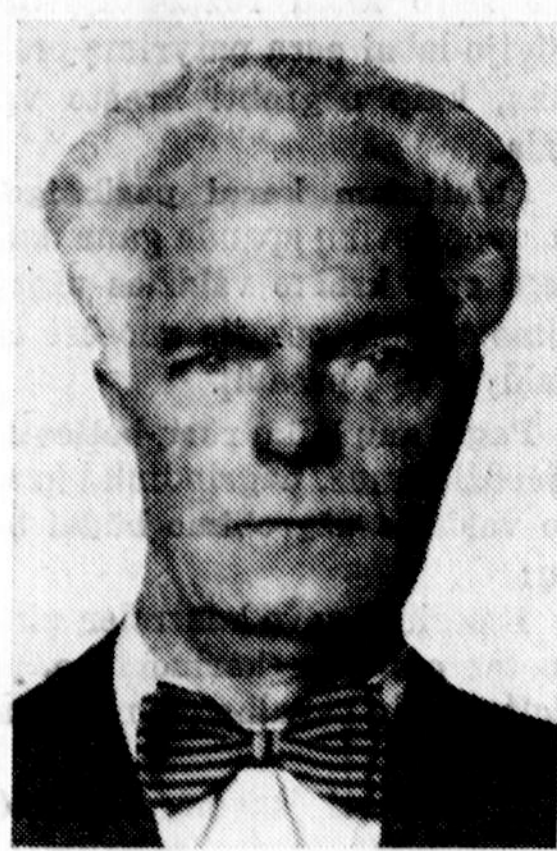
Bene prieš porą metų Kana-doje mirė operos solistas Kostas Orantasis. Tyliai, niekieno viešai neprisimintas ir nepagerbtas, lyg mūsų tarpe nebūtų tokių, kurie gerėjosi jo darbu Valst. Operos Teatre, kurie džiaugėsi jo sukurtu Vašeku Smetanos Parduotojų Nuotakoj. Jis buvo, atidavė visas jėgas kūrybiniam darbui, sielojosi tautinės operos likimu ir nebuo į užmarštį, kaip niekad nebuvęs...

Tuo pačiu keliu žengė ir Vladas Puškoričius, ilgametis Lietuvos Valst. Operos Teatro solistas. Jis mirė š. m. sausio 27 d. Athole, Mass., kur porą paskutiniųjų savo gyvenimo metų buvo liet. parapijos vargininkas. Mirė nuo tokios ligos, kuri šiuo metu jau yra beveik ne liga — nuo plaučių uždegimo. Matyt, arti nebuvo rūpestingos medicininės priežiūros, ir vyras, kuris tikrai dar galėjo gyventi, atglė į sveiką JAV žemę. Palaidotas jisai sausio 30 d. Virmauskių kape, Brocktone, Mass., kur tebegyvena jo sesuo, prieš keliasdešimt metų atvykusi į šį kraštą.

Vladas Puškoričius buvo Palangos žemaitis. Originalus, idomus, visada sveikas, gyvas ir judrus, nestokojęs sąmojais ir neniekinas juoko, tačiau pareiingas, darbštus, rūpestingas ir bičiuliškas, kaip ir dera žemaičiui. Operos teatre, žinoma, jis dainavo lietuviškai, mūsų bendrine kalba. "Ką bedarysi, — velionis mėgdavo sakyti, — reikia pamokti tos suvalkiečių "gudų" kalbos, nes žemaitiškai jie nesupranta". ... Tačiau gyvenime — gatvė, teatre, tremtyje ir čia, Amerikoje, jis kalbėdavo tik žemaitiškai, laiškus rašydavo tik žemaitiškai. Tiesa, savo rašybos neturėjo, žemaičių kalbos žodžiams parašyti naudojosi Rygiškių Jono gramatiką, bet aš nemačiau nei vieno Vl. Puškoriaus laiško, parašyto bendrine kalba ir ne savo puškorišku stilium. Iš tikro, buvo malonu klausyti jo tariamo žodžio, buvo smagu ir idomu skaityti jo žemaitiško sąmojaus kupinus laiškus. Dabar labai sunku susigventi su mintimi, kad mes, artimesnieji jo bičiuliai, jau niekad jo kalbos nebeįsirsime, niekad jo laišku nebesulauksime, kai pagalvotu apie Palangą — ir ji darosi nykesnė ir liūdnė. Jau niekad Vl. Puškoričius jos gatvėmis nebevaikščios ir mes niekad nebepamatysime jo baltos galvos ant jūros tilto...

Vl. Puškoričius gimė, augo ir mokėsi Palangoje. Žinau, kad neblogai mokėjo tris kalbas — žemaičių, lenkų ir rusų. Berods, ir muzikos, pradžioje vargoninkavimu, jis pradėjo mokytis "ant marių krašto, Palangos mieste". Tik vėliau buvo nuvykęs Rusijon, kurį laiką gyvenęs net Sibire, ir toji didelė žemė muzikos žinias pagilinęs. Gimė jis 1893 m. balandžio 20 d., taigi iki 65 m. amžiaus tetrūko jam tik nepilni trijų mėnesiai. Ak, kai žvelgiam į savo asmeninį rytojį — mūsų akys yra lyg juodu raiščiu užrištos. Niekas nežino dienos, niekas nežino valandos. Tikriausia, atsiskyrimo nelaukė ir neįžiūrėjo ir pastarasis Atholo liet. bažnyčios vargonininkas.

Vl. Puškoričius buvo bosas, jis turėjo gana plačios apimties balsą, bet ypačiai aiškias ir grynas apasas — žemajį balso registrą. Valst. Operos Teatre velionis be pertraukos dirbo 1921 — 1944 m. Nesu tikras, ar jis dalyvavo Verdi Traviatoje, kuri, kaip žinom, pirmą kartą liet. sce-

noj Kaune buvo pastatyta 1920 m. gruodžio 31 d. Tiesa, jis nedaug ir nevaikė vad. didžiųjų bosinių vaidmenų — Mefisto, Boriso, Kardinolo (Žydėj) ir pn., bet buvo apraustas gausybe mažesnių ir vidutinių rolių. Ilgus metus teatro sferose Vl. Puškoričius buvo ypačiai tuo garsus, kad vieno sezono metu padainuodavo daugiausia spektaklių. Štai, jei vieno solisto dainuotų spektaklių sezono vidurkis buvo 35, tai Vl. Puškoriaus skaitmuo būdavo 60, o kartais ir daugiau. Būdamas patvarios sveikatos ir pareigos žmogus — velionis visada laiku atsisėdavo prie grįmavimosi stalo, dažnai turėdamas daryti painingus charakterinius grimus,

visada laiku būdavo scenoje. Teatro administracija dėl Vl. Puškoriaus niekad nėra turėjusi jokio rūpesčio, jokio galvosūkio ir nesmagumo. Ir solisto puikybės jis neturėjo. Nekartą teko girdėti, kai operos chormeisteris komp. J. Štarka kreipdavosi į jį ir prašydavo padėti chorui žemom gaidom. Tokiu atveju Vl. Puškoričius, kur būdavo galima įsimaitydavo į chorą, o kur negalima — pasislėpdavo patogioje vietoje už dekoracijų, tas žemas gaidas chorui pridėdavo ir akordas teatro salėje sužvilgėdavo. Savo solistinius vaidmenis muzikinių ir vaidybinių požiūriu jis vadino ansambliniais. Kiek tų operinių vaidmenų Vl. Puškoričius vaidino, neturint teatro programų — dabar nelengva pasakyti. Prisimenu jį Traviatoje kaip daktarą, Borise Godunove kaip jėduitą, Pakalnėje kaip malūno darbininką, Rigolette kaip vieną iš dvariškių, Fauste kaip Vagnerį, Bohemoj kaip namų savininką, Benois ir kt., ir kt. Bene ryškiausias jo sukurtas vaidmuo buvo Rossini Sevilijos Kirpėjo daktaras Bartolo. Tą vaidmenį jis dar vaidino ir tremtyje — mūsų solistų pastangom pastatytą operą Detmole. Taigi velionis, nors ir nesistengė iškovoti pirmiausių solistus, Valst. Operos Teatre buvo didžiai reikalingas ir brangus žmogus. Pats jisai teatro

darbą labai brangino ir mylėjo. Jeigu pasirinko tremtį, tai tik todėl, kad, be Operos Teatro, jis dar mylėjo laisvę, nepakentė naujųjų laikų baudžiavos.

Vl. Puškoričius turėjo aiškią ir gražią rašyseną, todėl teatre jam teko dar vienos pareigos — įrašyti į solistų ir choro klavyrus naujus liet. operų vertimus. Čia mužu su velioniu Vladu buvom artimi bendradarbiai, nes aš kurį laiką operų libretus verčiau į liet. kalbą, o jis tekstavo. Pradžioje jis barė ir peikė mano sunkiai paskaitomą rankraštį, vėliau, kai jau prie to priprato, vadinu mane gudu, išsižadėjusiu žemaičių kalbos. Kur besutikdamas, vis užkliūdavo už mano vertimų, iškreiptai tardavo kai kuriuos bendrinės kalbos žodžius, jo manymu, išverstus iš žemaičių į suvalkiečių kalbą. Tačiau vertimų tekstus į klavyrus įrašydavo be jokios klaidos, kruopščiai ir sąžiningai. Kaip bendradarbis, Vl. Puškoričius tikrai buvo malonus ir mielas. Kiek tų operinių žodžių per eilę metų mužu su juo parašėm, betgi niekad nepasikeitėm nei vienu piktą žodžiu, nei vienu piktą žvilgsniu.

Palangoje velionis Vl. Puškoričius buvo mano kaimynas. Jis senas to miesto pilietis, o aš naujakuris. Dažnai jis mano kieme pasirodydavo, dažnai per tą kelmą praėdavo. Visada stabterėdavo, visada pašaukdavo ir prakalbėdavo, bet į vidų retai kada buvo įkviečiamas — vis neturėdavo laiko, vis kažkur skubėdavo, o dažniausia, apsikabinęs meškerėm ir jų priedais, bėgda-

vo meškerioti (buvo nepagydomas to sporto mėgėjas). Dar ir dabar girdžiu jo žemą ir sultingą balsą: "Stasiau, nameiguok! Sauli jau par dongų lepa!"...

Taip atsitiko, kad rusų bolševikų valdžia mano namus Palangoje nugriovė. Artimieji draugai kraipė galvas, reikė man užuojautos, o Vl. Puškoričius, po tų mano pakasytų sutikęs, tarė: "Sveks, soski (sveikas, suski)! Tuo metu man tikrai skaudėjo širdį, nes namus, Palangoje stčiau ne be vargo ir ne be rūpesčių (ir kiek tų namų per šį gyvenimą vargšas žmogus gali pasistatydyti), bet ką aš galėjau tuo metu atsakyti velioniu? Pažiūrėjau į jo geras akis, kalbančias visai ką kitą, ir atsakiau: Sveks, obivateliau! — nes seni Puškoriaus namai Palangoje tuo metu dar tebešėdavo. Ir taip sušium jis mane vadino beveik pusę metų. Tačiau gyvenimas dažnai iš žmogaus piktai pasijuokia. Kilus vokiečių-rusų karui, Palangon nukrito tik vieni vienas artilerijos sviedinys, tas pats pataikė į Vl. Puškoriaus "numą" ir jį visai sugriovė. Tada aš, jį sutikęs, pasveikinau: "Sveks, soski!" Vadinasi, abudu buvom visai nekaltai apipletėti.

Dabar, kai stoviu prie mielojo Vlodo kapo duobės, nenorom kykla klausimai: kas yra mūsų namai šioj žemėj, kas yra visos mūsų pastangos, kas yra visi mūsų troškimai ir siekiai? Gal, kaip R. Tagorė sakė, tik vaikų žaidimas kriaukleliais didžiųjų vandenynų pakrantėj....

Stasys Santvaras

Peenemiundės baltieji pirštai

SU REVOLVERIAIS PRIEŠ V-2

Vertė L. S.

Išsigandę vyrai žiūri į raketa. Plieno lėkštė guli nukritusi. Lėkštė su elektros jungikliais. Raketa nebegalima paleisti skristi. Laikrodžio mechanizmo jos viduje nebegalima sustabdyti. Visiems aišku: dar penkiolika sekundžių ir raketa turi sprogti. Raketa su 8000 kg. kuro, alkoholiu ir skystu deguonių, V-2 turi subyrėti, nes tuomet pradeda veikti oro parūpinamoji baterija ir suspaustas oras ima veržtis į pilnus rezervuarus.

Mokslininkai ilgus metus dirbo prie šito komplikoto mechanizmo. Ir štai šiuo momentu jie yra technikos belaisviai. Jie išgalvojo įvairiausius įtaisymus, kad raketa, skridama nesprogtų, kad tuštėjantieji tankai nebūtų suspausti ar sulankstyti. Ir todėl jie išrado tą plieninę lėkštę su specialiais kontaktais, laikrodinį-automatišką įjungėją ir bateriją, kurios dėka į deguonio ir kuro tankus patenka suspaustas oras.

Bet šiuo momentu jokia pasaulio galybė negali sustabdyti jau veikiančio automatiško mechanizmo.

Tartum žemėn įaugę stovi vokiečių tyrinėtojai. Iki šiol tik jie vieni galintieji tokį nepaprastą energijos kiekį surinkti vienon vieton ir pagal norą paleisti. Ir jie yra bejėgiai. Vien nedidelis laikrodinis mechanizmas ir jie negali jo sustabdyti. Katastrofa, atrodo, neišvengiama!

Šių stačių V-2 šūvių bandymų viršininkas Oie saloje vyr. leitenantas Boeremann. Šiam vyrui paskutinę akimirą ateina išganinga mintis.

— Šaudyti iš revolverių! — šaukia jis.

Vyrai skubiai traukia ginklus ir taiko į apledėjusias šio milžiniško, aerodinamiško lašo formos kūno vietas, ten, kur randasi rezervuarai. Jie šauda į V-2 tankus, į pirmąją pasaulyje skystu kuru varomą raketa. Žinoma, chemikas Bernhard geriausiai žino jautriausią rezervuaro vietą. Jon ištuština jis visą apkabą...

Revolverių kulkos plonoje sienoje tepramušia mažas skylutes, bet jų pakanka, kad į rezervuarą besiveržiantis suspaustas oras galėtų išeiti.

Išsigelbėta! V-2, dvylikos tonų svorio, nugalėta revolveriais. Vienintelis įvykis karo istorijoje!

Britų oro žvalgybos trūkumai

— Tai baisus apsikaulinimas! — Iš pykčio paraudusių veidu stovi Sir Edgar Ludloff-Hewitt, britų Pietinės bombonešių grupės viršininkas, už savo rašomojo stalo.

— Tas negali būti! Duokite šen!

Leitenantas Ridel paduoda jam nuotrauką. Oro maršalas prisitraukia lampa, atidžiai stebi fotografijas.

— Neįtikėtinas skandalas, — kartoja jis. — Kur gi tad krito bombos?

— Kas įvyko?

Jau kelios dienos visa Anglija apie nieką kita nekalba, kaip apie stiprius vokiečių pramonės srities prie Rheino ir Ruhro bombardavimus.

— Priešo ginklavimosi lizdai sunaikinti. Viskas griuvėsiuose! — Kai to pasisiekimo pranešimas buvo perskaitytas Žemumose Rūmuose, atstovai džiaugdamiesi pašoka iš savo vietų.

Tačiau bombonešių vadovybės vyriausiajame štabe "verda pragaras". Po puolimo padarytosios oro nuotraukos rodo, kad ne daugiau dešimties procentų visų bombų tepataikė. Kitos krito į civilių gyventojų tarpą, į laukus, į upes ir kanalus. Negana to, priešio priešlektuvinė artilerija ir naikintuvai sunaikino didelį skaičių brangių mašinų.

O kaip buvo su stipriu Sylto salos puolimu, pavadintu "Royal Air Force triumfas"? Kaip oro nuotraukos rodo, ir šis yra nepasisekęs. Tik keletas nežymių pataikymų aerodrome. Lėktuvai, angarai, pakilimo keliai — viskas sveika...

Slapta posėdis pas Sir Ludloff-Hewitt. Nuotauka prislėgta. Simtai dar prieš puolimą padarytų oro nuotraukų eina per rankas. Tikrinamos ir visos atmetamos. Jos niekam netinka. Ką viena rodo, neatitinka kitoje: klaidingi daviniai, klaidingi vietovių pavadinimai, blogi paaiškinimai. Ludloff-Hewitt sako aštri tonu.

Britų oro žvalgybos sistema turi daug trūkumų!

Speciali grupė oro nuotraukoms daryti

Kiek vėliau tas pats priekaištas dar kartą iškeliamas. United Service Club mažame kambaryje valgo keletas oro maršalų. Sargybų postai stovi prie durų. Vyrai valgo greitai ir nedaug. Sir Cerill Newall, Royal Air Force štabo šefas, moja savo adjutantui. Šis paduoda kiekvienam aukštajam karininkui po raštelį su bloga žinia: "paskutinių dienų bėgyje RAF virš priešo srities prarado daugiau kaip 40 žvalgybinių lėktuvų!" Tačiau tas dar ne viskas: Winston Churchill, pirmasis admiraliteto lordas, pataria Royal Air Force pagaliau pasinaudoti australo Sidney Cotton patyrimais.

Jau keli mėnesiai Sidney Cotton vadovauja ypatingam vienetui, kuris slaptosios žvalgybos tarnyboje daro oro nuotraukas. Jis paskirtas eskadrilės kapitonu. Jo žinioje yra keletas jaunų RAF pilotų, specialiai tam tikslui parinkti. Ši maža grupė teturi du "Spitfire" lėktuvus, kuriuos britų aviacijos šefas, — Sir Hugh Dowding, asmeniškai perdavė Cotton. Tuom ypač pasirūpino Churchill ir jo žentas majoras Duncan Sandys. Cotton grupė priklauso slaptosios karinės žvalgybos MI-5 skyriui.

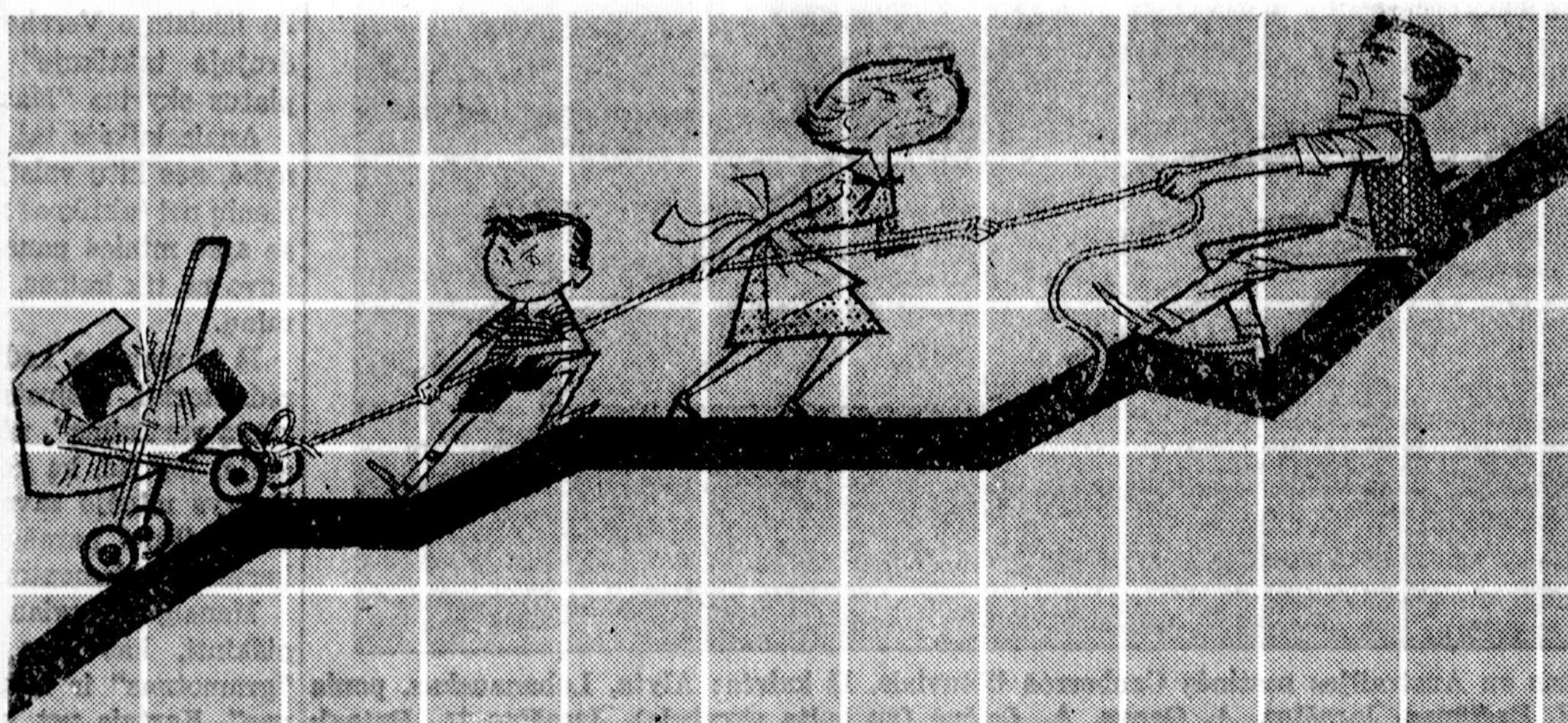
Pagal Cotton išdirbtus planus "Spitfires" aprūpinamos pildomais kuro tankais. Kameros taip įrengiamos, kad objektyvai neatšala net tada, kai lėktuvas skrenda ir iki šiol nepasiektame aukštyje.

Po to seka pirmasis žvalgybinis skridimas. Karo sąlygomis, beginklis, bet priešio nematomas, priešlektuvinės artilerijos ir jokio priešio naikintuvo nepasiekiamam aukštyje, tačiau aprūpintas aštria, viska pastebinčia kameros akimi, skrenda jaunas pilotas Vokietijos link. Įsakymas: foto nuotraukos, ypač Peenemiundės fotografavimas.

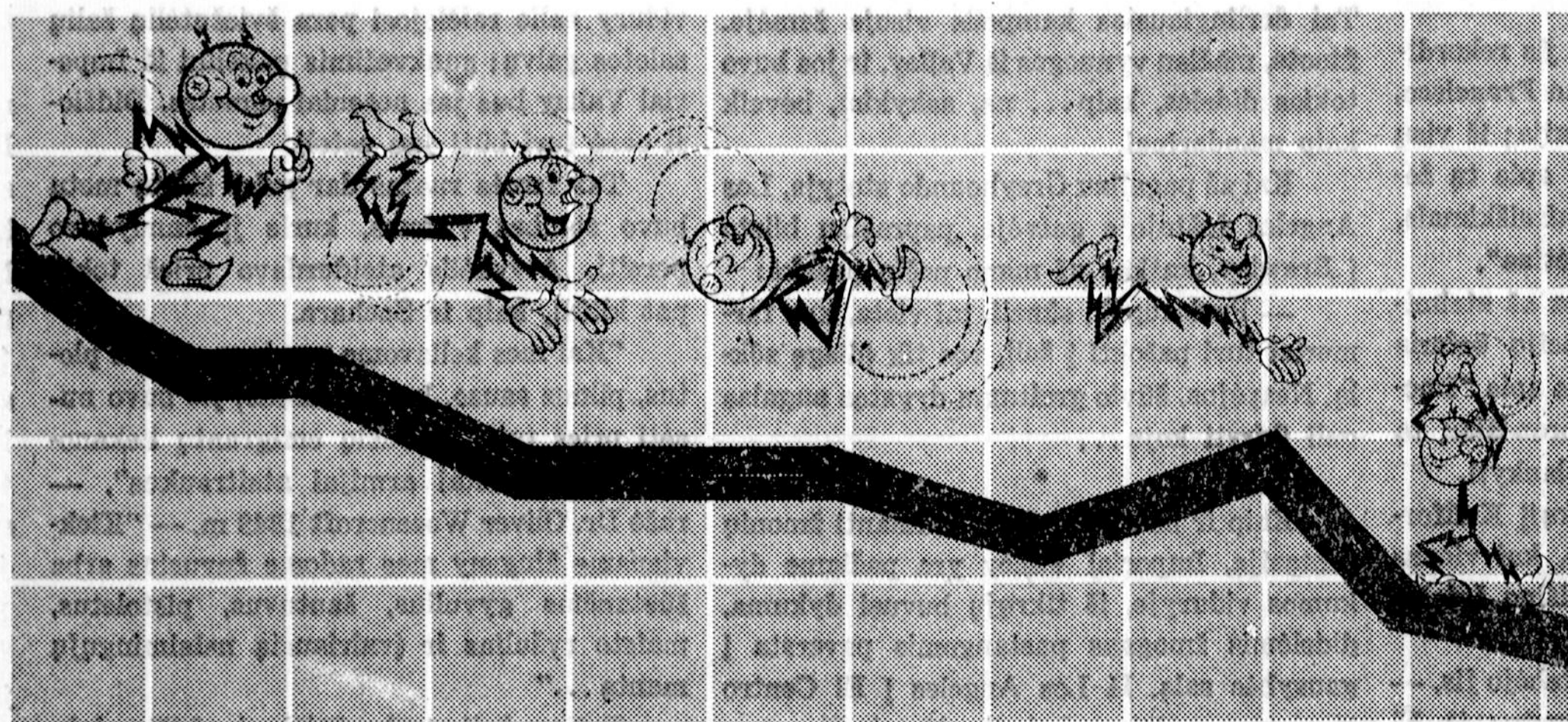
Moterys specialioms uždavinims

Maža įmonė, niekuo nesiskirianti nuo šimtai kitų Londono priemiesčiuose. Čia — Wembley iki karo pradžios buvo gaminami aeronautikos instrumentai. Paskiau senoviškas pastatas kurį laiką stovėjo tuščias, kol vėl staiga jame atgijo gyvenimas. Tik dabar pro slaurus medinius vartus eina vieni moterys. Jos yra (Perkelta į 5 psl.)

NUO 1947 M. PRAGYVENIMO KAINA PAKILO 28%

BET VIDUTINĖ ELEKTROS KAINA PER TĄ LAIKĄ NUKRITO 11%

DĖL TO ELEKTRA YRA ŠIANDIEN GERIAUSIAS PIRKINYS JUSŲ NAMUOSE

Šiandien vidutinis namų savininkas šioje vietovėje naudoja dvigubai daugiau elektros, negu prieš dešimt metų. Bet vidutinė elektros sąskaita nėra dvigubai! Dėl ko: kaina, kurią vidutinė šeima moka už kiekvieną kilowatt valandą elektros nuo 1947 m. nukrito.

Tas padaro elektrą šiandien geriausiu pirkiniu jūsų namuose! Ji padeda jums namų darbe, išveda jums, linksmina jūsų šeimą, pakelia jus iš ryto, ir padeda

The Illuminating Company
ALWAYS AT YOUR SERVICE IN THE BEST LOCATION IN THE NATION

tuzinais kitų būdų. Taip, kaip viskas kitas pakilo beveik 28% per paskutinius dešimt metų, elektrą jums patarnauja šiais visais būdais pigesne kaina už vienatį, negu bet kada!

DAIL. A. RUKŠTELĖS PARODA PASITINKANT

Jau šią savaitę Clevelando lietuviškoji visuomenė bene pirmą kartą turės progos pamatyti tapytojo Antano Rūkštelės kūrinius.

Dailininkas A. Rūkštelė yra turbūt vienintelis tremties menininkas, sugebąs taip meistriškai ir įtikinamai atvaizduoti Lietuvos padangų gamtą, kad rašytojas Petras Babickas, žiūrėdamas į jo darbus, kartą pasakė, jog jis esąs spalvų poetas.

Dail. A. Rūkštelė, nuo pat mažens pamilęs gamtą, yra apkeleliavęs visą Lietuvą. Kur jo nebūta! Pradedant pasakiškuoju Nidos — Palangos pajūriu ir Lietuvos šveicarija — Zarasų kraštu, baigiant Suvalkų krašto lygumomis, kur dailininkas šimtus kilometrų nužygiavo pėsčias ar dviračiu, tai vienur, tai kitur fiksuodamas drožė būdingiausius mūsų mielojo krašto peizažus.

Jis ne tik tapytojas, bet ir įžymus etnografas, ilgai studijavęs lietuvių liaudies meną, ypač kryžius, kopytėles, svirus ir kt., tad nenuostabu, kad jo sukurtuose Lietuvos vaizduose taip puikiai skamba mūsų krašto spalvinės gamos.

Atėję į dailininko A. Rūkštelės kūrinių parodą, lankytojai užmiršta didmiesčio triukšmą ir kasdieninio gyvenimo pilkumą, nes tapytojas sugeba žiūrovą perkelti į Nemuno ir Šešupės slėnius ar į Zarasų krašto aukštumas, kur saulės spinduliuose mirgulioja ežerai ir šviečia aukšnių rūgų gubos. Tie ir kiti vaizdai pririša žiūrovą ir verčia jį ilgiau sustoti ir pasigėrėti mielosios tėviškos, neužmirštamais peizažais.

Bet A. Rūkštelė turi sukūrus ne tik visą eilę peizažų ir jo parodoje bus progos pamatyti ir visą eilę portretų, figūrinių kompozicijų ir natūrmortų.

Šiandieną lietuviškos išlaikymo fronte mūsų kultūrinės vertybės yra pats didysis ginklas, kuriuo galime kovoti dėl Lietuvos laisvės. Ir ypač plastinis menas, muzika ir daina, kurie visoms tautoms kalba suprantama kalba. Mūsų menininkų laimėjimai muzikoje, plastiniame mene atlieka kartais didesnę kultūrinę propagandą kitataučių tarpe, nei kai peizažų, vaizduojančių Lietuvą, kurių veiksmų raštai ar kalbos. Todėl šios rūšies menui turime

daugiau reikšmės priduoti ir mes patys.

Baigiant tenka kolegai Antanui Rūkštelei palinkėti Clevelande geriausio pasisekimo. Reikia tikėtis, kad lietuviškoji Clevelando visuomenė tinkamai pagerbės dailininką Antaną Rūkštelę.

Juozas Pautienius

DETROIT

SPORTINĖS VARŽYBOS

Šį savaitgalį, kovo mėn. 8-9 d., Detroito įvyks Vidurinių Vakarų Sporto Apygardos vyrų ir moterų krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybės. Pirmenybėse numatomas arti šimto dalyvių skaičius.

Krepšinio ir tinklinio varžybos vyks Holy Redeemer High School salėje, 5671 W. Vernor Hwy., netoli Junction St. Stalo teniso — G. A. R. Building, Cass ir Grand River gatvių kampas.

Kovo 8 d., šeštadienį, varžybos prasidės 10 val. ryto ir tęsis iki 8 val. vak. Kovo 9 d., sekmadienį, varžybų pradžia 12:30 val. ir truks iki 6 val. vak.

Šių pirmenybių pravedimas reikalauja daug darbo ir gana didelių finansinių išlaidų. Todėl pasitikėdami Detroito lietuvių visuomenės palankumu ir pareigingumu, maloniai kviečiame ir pilnai tikie sulaukti gausaus atsilanko.

Detroito LSK Kovas

MENO PARODA

Dail J. Pautieniaus dailės paroda Chicagoje aplankė apie 1000 lankytojų, kurių didesnę dalį sudarė jaunimas — studentai ir moksleiviai.

Iš išstatyti 40 įvairaus didumo paveikslų meno mėgėjai nupirko 8, o Čiurlionio Galerijos komisija pasirinko du būdingiausius šio dailininko darbus — "Žiema Lietuviųje" ir "Peizažas".

Šią savaitę minėta paroda, su nedideliais pakeitimais, keliama į Detroitą. Ji bus Tarptautinio Instituto Rūmuose. Atidaroma kovo 9 d., sekmadienį, 4 v. v. Detroito paroda, kurią tvarko ir ruošia Lietuvių Kultūros Klubas, bus labai įvairi, nes be tautiškos, vaizduojančių Lietuvą, bus išstatyti naujausi dailininko sukurti portretai, figūrinės kom-

Julia Melinis,

dirbanti kaip menininkė Clevelande didžiausiam dienraštyje Cleveland Plain Dealer laimėjo laikraščio sąjungos Guild atžymėjimą (Award), kaip geriausia 1957 m. komercinė menininkė.

Ji su savo motina ir broliu Jonu gyvena 1293 W. 104 St.

Ponia A. Melinis yra ilgametė Dirvos skaitytoja ir rėmėja. Mums ypatingai malonų jos dukterį, gavus tokią gražų atžymėjimą, pasveikinti ir palinkėti tolimiesnių laimėjimų.

Dail. A. Rūkštelės meno paroda atidaryta kasdieną nuo 12 val. iki 9 val. vakaro. Šeštadienį ir sekmadienį — nuo 11 val. iki 10 val. vakaro.

Paroda uždaroma kovo mėn. 16 d. 10 val. vakaro. Įėjimas į parodą laisvas ir nemokamas.

Dail. A. Rūkštelė ir rašyt. P. Babickas,

atvykę į Clevelandą, lydimi V. Braziulio, lankėsi Dirvoje.

pozicijos ir nature mortai.

Paroda Detroito truks savaitę, laiko ir bus uždaryta kovo mėn. 16 d.

Trečioji šio dailininko darbų paroda dar šį pavasarį numatyta suruošti Kanadoje — Montreale mieste.

LANKYSIS SLA PIRMININKAS

SLA 352-ji kuopa kovo 8 d. 6:30 val. ruošia draugišką pobūvį su vaizėmis. Įvyks 3464 Cicotte gatvėje, Ukrainiečių Politinio Klubo patalpose. Dalyvaus SLA pirmininkas P. Dargis, kuris plačiau supažindins su SLA organizacija ir jos kultūrine veikla.

Meninga programą atliks jaunieji kuopos nariai. Po to vaizės ir draugiškos diskusijos. Nariai ir visuomenė kviečiami skaitlingai dalyvauti.

NEDERĖTŲ

Per vieną Detroito radijo vandenį neaiškios kilmės piliotis buvo pristatytas kaip geras lietuvis. Pranešėjui nederėtų prekybiniam tikslui naudoti patriotinius motyvus.

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Road
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMASINŲ TAISYMAS

Mašinų virsaus taisymas ir dažymas; motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas, greičio dėžės ir kt. mašinų dalių įdėjimas. Parduodami amžini akumuliatoriai.

24 hours towing.

Dienos telef.: HE 1-6352.
Nakties telef.: LI 1-4611.

D E M E S I O ! GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. 900 LITERARY ROAD, CLEVELAND 13, OHIO TEL. TOWER 1-1461

Siunčia į Lietuvą ir į Rusiją — drabužiams medžiagą, odas, avalynę, maistą ir kita.

GREITAS ISSIUNTIMAS IR PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

Siuntinių persiuntimo išlaidos, įskaitant ir muitą, apmokamos čia pas mus, vietoje.

Žmonės, gyvenant už Clevelando ribų, gali siųsti mums savo siuntinius daiktus paštu, pridėję daiktų sąrašą ir adresą, kam siuntinys turi būti pasiųstas. O mes, paruošę siuntinį, išsiunčiame jį adresatui.

Pastaba: Idant negaisti miesto krautuose renkant ir perkant tekstilės medžiagas ar odas siuntiniams, siuntėjai gali rasti ir pasirinkti gerą, ypač ciliutės ir apsiuostams tinkamą tekstilės medžiagą ir odų mūsų įstaigoje ir dargi žemesnėmis kainomis negu kur kitur. Lietuviams — lietuviškas patarnavimas.

Darbo valandos:
Kasdien 9-9 val.; šeštadieniais 9-7 val.;
sekmadieniais ir miestų gyvenantiems 1-5 val.

CleveChecks

SPECIAL BUDGET CHECKING ACCOUNTS
REGULAR CHECKING ACCOUNTS, TOO • USE THE ONE BEST FOR YOU!

The Cleveland Trust Company

65 CONVENIENT BANKING OFFICES
MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Nauja studentų vadovybė

Vasario 28 d. įvyko Lietuvių Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus narių susirinkimas. Metus baigiant, buv. valdybos pirmininkas V. Malcanas trumpai apžvelgė praėjusių metų veiklą ir valdybos vardu padėkojo visiems prie darbo prisidėjusiems. Po to sekė naujos valdybos rinkimai, kuri pareigom pasiskirstė: Pirmininkas — A. Penkauskas, vicepir. R. Babickas, išd. ninkas — D. Staniškis, sekretorė — M. Dabrikaitė, užsienio reikalai — R. Vizgirdas. Kontrolės komisija: A. Malcanaitė, A. Orentaitė ir V. Kamantas.

Skyriaus valdyba tikisi šiais metais sulaukti naujų narių iš bėtaigiančiųjų gimnazijas, kurie, siekdami aukštojo mokslo, stiprins lietuvių inteligentijos eiles.

A. a. Juozo Nasvyčio 2 metų mirties sukakčiai paminėti

Už jo sielą šį šeštadienį, kovo mėn. 8 d. 7:30 val. ryto, Naujosios parapijos bažnyčioje, bus atlaikytos pamaldos. Mirusiojo giminės ir prieteliai prašomi pamaldose dalyvauti.

Lietuvių prekybos namai — Baltic Trading Home —

atidaromi šį ketvirtadienį, 12 v. ir veiks kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 10 v. ryto iki 7 v. vak.

Turėsime įv. medžiagų, odų, siūlų, skarelų ir kt. daiktų del paketėlių sudarymo.

Ten pat bus pardavinėjama lietuviški atvirukai, knygos, gintaro dirbiniai, medžio drožiniai, tautinės juostos, takeliai ir t.t. Be to laikysime rašomas mašinėlės lietuviškų šriftu, vokiškus radijo aparatus, įv. lietuviškas plokšteles, armonikėlius ir kitus įvairius daiktus.

I šias patalpas bus perkeltas ir Patrios standartinių paketėlių Clev. skyrius, kur bus galima pasiųsti pigiuosius maisto ir anglišky-medžiagų siuntinius.

Prašome atsilankyti ir be jokio įsipareigojimo apžiūrėti mūsų prekybos būstinę ir prekes ir duoti mums naudingų patarimų. Adresas: 6933 Superior Ave. Baltic Trading Home Bendrovė

Išnuomojamas kambarys

vienam vyrui. Gali naudotis visais patogumais.

Saukti HE 1-8056, 7510 Lockyer Ave.

Išnuomojami

2 kambariai ir virtuvė mažai šeimai. 1153 E. 61 St., tel. EN 1-1933.

Vokiečių kino teatre

(811 Prospect Ave. — Standart Theater) šią savaitę eina įdomi meilės istorija, sukurta pagal pastutinio karo metu visam pasauliui išgarsėjusią dainą — Lili Marleen. Dainuoja Andersen ir dalyvauja geriausi vokiečių artistai. Be to linksmas filmas "Tėvo diena" ir naujausia vokiečių savaitinė apžvalga.

Seansų pradžia — penktadienį ir šeštadienį nuo 5 v., o sekmadienį nuo 1:30 val.

D E M E S I O ! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiunčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius

į Lietuvą ir visus Rusijos kraštus, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti. Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklė.

Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų. Maistą kartu su rūbais siųsti neleidžiama.

Istaiga yra naujai perorganizuota ir klijentų patogumui naujose patalpose.

Mūsų pareiga krepiti didžiausią dėmesį į siuntėjų prieinamą apkašinimą, gerą patarnavimą ir greitą paketų pristatymą.

Naujosios patalpos siuntiniai jau priimami.

Gauta urmo kainomis gerų vilnonių medžiagų ir odos. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Priėmimo valandos kasdien nuo 9:30 iki 6 val. Trečiadieniais nuo 9:30 iki 8 val. Šeštadieniais nuo 9 iki 3 val.

Adresas: 1313 Addison Rd., kampas Superior ir E. 71st St. Tel. UT 1-0806.

J. CIJUNSKAS LAIKRODŽININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

PRANEŠAMA ... NATIONWIDE'S

ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (po 14 amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDĖJANT už mokamą vieną draudimą!

Skambinkite:

PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
SK 1-2183

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius naujų ir senų namų dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje.

Lietuviams darome nuolaidą.

J. ir E. Ignatavičiai
677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

Ar važiuoji į Fausto spektaklį?

Sekmadienį, kovo 9 d. paaiškės ar atsiras užtenkamai žmonių ekskursijai į lietuvišką Fausto spektaklį Chicagoje. Informacijai prašoma skambinti telefonu HE 2-2940.

GERAS NAMAS

E. 118 (į šiaurę nuo St. Clair). Vienos šeimos 7 kamb. namas. 2 garažai. Be įmokėjimo \$11,500.

Turime ir daugiau namų pardavimui.

Kreiptis į **Eduardą Karnėną**
J. G. Oshen Realty & Insurance Service, 1141 Ansel Rd.
tel. SW 5-4308 arba namų ER 1-4732.

Dviejų šeimų namas

East Clevelande. Po šešių kambarių. Gaso šildymas. Kaina \$15,900.

Saukie: M. Blynas, LI 1-6613 arba

Betty Hansen of us:
UL 1-6150 (East Cleveland)
ir IV 6-2130 (819 E. 185 g.)

2 1/2 AKRAI ŽEMES

10 kambarių namas. Netoli Naujos Parapijos bažnyčios. Kaina \$32,000.

Globokar

(22)

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiausių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandės. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue ENdicut 1-1763
936 East 185 Street KE 1-7770

Didelis Namų Pasirinkimas

Geriausieji rezultatai perkant ir parduodant namus.

Kreipkitės pas Joną Nasvytį.
IV 6-1600

R. A. GALL REALTY CO.

421 E. 200 St., Euclid, Ohio (19)

Clevelandiečiai DABAR gali pamėgti

• Vasaros VĖDINIMĄ • Žiemos ŠILDYMĄ

MONRIEF

Išsimo VISŲ METŲ

• Vasaros VĖDINIMAS • Žiemos ŠILDYMAS •

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

NEW YORKO AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBAI

TAUTINĖS SĄJUNGOS SKYRIAI PASISAKĖ DĖL NELEGALIAI SUDARYTOS PADĖTIES

New Yorko Amerikos Lietuvių Taryboje nuo 1957 metų spalio mėn. 8 d. yra sukurta nelegali padėtis. Jau keturi mėnesiai Tarybos valdyboje, vietoje Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovų, yra įjungti asmenys, neturį Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos vietos padalinių įgaliojimo, tačiau tariamai atstovaujau tautinei srovei, atseit, tuo pačiu ir Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai.

1957 metų lapkričio mėn. 3 d. raštu New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybai pareiškėme, kad nei p. J. Tysliava, nei p. V. Gedgaudas neatstovauja tautinei srovei, ir pristatėme šios kadencijos New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos valdybą Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos I-jo ir XI-jo skyrių bendro susirinkimo išrinktus atstovus. Tačiau New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba, užuot vykdžiusi Amerikos Lietuvių Tarybos įstatų nuostatus ir nusi-stovėjusias bendro darbo Tarybos tradicijas, savo 1957 metų lapkričio mėn. 14 d. raštu mums atsakė, kad ji laikosi seno Tarybos susirinkimo "nutarimo", suteikiančio "teisę" — "tautinės srovės" — "papildyti savo atstovų skaičių iki keturių". Šiuo raštu New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba diskriminuoja Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą, siekdama sumažinti jai teisėtai Tarybos valdyboje priklausantių keturių atstovų skaičių ligi dviejų. Tuo tarpu kai Tarybos valdybą "išrinktieji" pp. J. Tysliava ir V. Gedgaudas patys yra spaudoje pareiškę, kad jie atstovauja ne Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai ir ne tautinei srovei, o tik savitarsiui "Vienybėi".

Savo 1957 m. gruodžio mėn. 14 d. raštu New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybai pakartotinai nurodėme, kad jos rašte minimas "nutarimas" yra neteisėtas, nes jis padarytas mūsų srovės atstovams nedalyvaujant ir savo atstovų į Tarybos valdybą nepasiūlius, ir kad jis diskriminuoja A. L. Tautinę Sąjungą nes jai Tarybos valdyboje tepripažįstamos, (priešingai Tarybą sudarantių srovių lygybės principui) tik dvi vietos, o kitos dvi vietos atiduodamos kitų srovių pasirinktiems, joms klusniems tariamai atstovaujantiems tautinei srovei, asmenims. Tuo pačiu raštu pasiūlėme artimiausiu laiku sušaukti New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybą sudarantių srovių atstovų posėdį ir jį pakviesti mūsų 1957 m. lapkričio mėn. 3 d. pareiškimo nomenotus Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovus.

New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos valdyba ir šio mūsų pasiūlymo nevykdė. Priešingai, jos sekretorius 1958 m. sausio mėn. 7 d. raštu pranešė, kad šis mūsų raštas būsiąs svarstomas visuotiniame Tarybos susirinkime, į kurį būsią pakviesti ir mūsų atstovai. Šiuo raštu mūsų teisėtą reikalavimą padaromas ginčo objektu ir jo sprendimas nukeliamas į nežinia. Tuo tarpu, remiantis Amerikos Lietuvių Tarybos 2-sios dalies 1-io skyriaus nuostatais Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga yra viena iš keturių ideologinių Amerikos lietuvių organizacijų, sudarantių Tarybą, ir jos atstovai dalyvauja

Turėdami galvoje išdėstytas priežastis ir ypač tą aplinkybę, kad jau praėjo keturi mėnesiai laiko, neišsprendus elementaraus New Yorko Lietuvių Tarybos Valdybos suorganizavimo klausimo, pakartotinai ir galutinai pareiškiamo:

1. New Yorko Amerikos Lietuvių Taryboje ir jos valdyboje tautinei srovei gali atstovauti tik Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovai, kurių šiais metais New Yorko Amerikos Lietuvių Taryboje iki šiol nėra tik dėl Tarybos atsisakymo juos įsileisti į Tarybos valdybą.

2. Reikalaujame New Yorko Amerikos Lietuvių Taryboje veikiai atstatyti legalią padėtį, valdybą išleisti teisėtus Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovus, primename, kad nuo šiais metais tautinei srovei išpuolančios Tarybai pirmininkavimo pareigos esame priversti atsisakyti, nes Taryboje sudaryta nelegali padėtis tęsiasi jau keturi mėnesiai, ir nežinia, kada šis reikalas bus sutvarkytas, rezervuodami sau pirmininkavimo teisę kitiems, pilnos kadencijos metams.

V. Abraitis,
A. L. Tautinės S-gos
XI-jo sk. Pirmininkas
J. P. Ginkus,
A. L. Tautinės S-gos
I-jo skyr. Pirmininkas

CHICAGO IR CICERO

• Antanas Oliš, The Metropolitan Sanitary District of Greater Chicago prezidentas, jau pareiškė savo nuomonę dėl Lietuvių Bendruomenės artėjančių rinkimų. Oliš pareiškimą surašyti buvo įgaliotas Dr. Kazys Sruoga ir tuo reikalu buvo priimtas privačioje Olišo rezidencijoje.

Toje spaudos konferencijoje pona Oliš lydėjo inž. Eugenijus Bartkus, LT S-gos pirmininkas ir inž. Al. Bakšys, LT S-gos Chicago skyriaus pirmininkas.

Ponia V. Olienė, kalbėdama švelniu panevėžietišku akcentu ir elegantiškai pavartodama kai kuriuos patrauklius europietiškus papročius, pasirūpino konferencijos dalyvių jautia savijautą.

• Inž. Donatas Bielskus, Lietuvių Fronto Bičiulių Chicago apygardos vicepirmininkas, dalyvavo LT S-gos bankete, kaip savo apygardos oficialus atstovas. Inž. Bielskus prieš porą metų atvyko iš Vakarų Vokietijos. Dabar daug dirba Lietuvių Fronto Bičiulių eilėse ir gyvai reikiąs Lietuvių Bendruomenės veikloje.

• Algirdas Antanaitis ir Stasys Daunys užkvietė Lietuvių Bendruomenės rinkimų spaudos ir informacijos komisiją posėdžiui į jų būstinę — 2234 So. Sawyer Avenue, Chicago, Illinois. Posėdis įvyks kovo 12 d. 7 v. vak. Atskiri kvietimai nebus siuntinėjami.

• Jonas Vaidelys, ilgametis žurnalistas, rašo: "Dirvoje mane paminėjote, bet yra ir klaida, kad jau po tos didelės nelaimės — pervaziavimo, pasveikau. Nėra taip, nes dešinės rankos negali pakelti ir pats apsirengti. Tik tiek, kad sustiprėjo, suaugo žaizdos, bet ranka yra bejėgė, kai jos negali pakelti aukščiau pečių. Net ir pieštuku negaliu daug rašyti, skaudulys neduoda. Kiek daugiau mašinėlė, bet su poilsiu. Taigi, malonėkite atitaisyti".

• Jonas Balčiūnas, buvęs Laisvosios Lietuvos leidėjas, vasario 23 d. suruošė savo kaimynui raštą. Petriui Babickui išleistuves, kuriose dalyvavo: dr. Narbutas su žmona, dr. Makštutis su žmona, inž. A. Rimas su žmona, Z. ir A. Juškevičiai, O. ir L. Kronai, žurn. J. Vaidelys, A. Balčiūnas ir kiti.

• Edvardas Karnėnas, Dirvos bendradarbis pats pirmutinis atsakė į Dirvoje paskelbtus tris klausimus, liečiančius Lietuvių Bendruomenę. Štai jo kiek sutrumpinti atsakymai:

— Ar reikalinga Amerikos Lietuvių Bendruomenė?

— Amerikos Lietuvių Bendruomenė yra aukščiausia bendrinė lietuvių organizacija Amerikoje. Nei ALTas, nei abeji susivienijimai neapima ir negali apimti Bendruomenės plačių uždavinų. Tik A. L. Bendruomenė, kaip nepolitinė organizacija, gali savyje priglauti visus Ameri-

kos lietuvių — senuosius ir naujuosius, čia gimusius ir įspilietinusius.

Be Bendruomenės Amerikos lietuvių tautinė grupė yra panaši pakrikusiai avių bandai, kurios palaidos avys nuklysta ir dingsta tarp svetimųjų.

— Ko tamsta lauki iš Bendruomenės?

— Tėviškai priimti savo globn kiekvieną Amerikos lietuvių, neatsižvelgiant į jo politinį atspalvį ar religinį nusistatymą. Suregistruoti visus Amerikos lietuvių ir pakviesti juos būti aktyviais Bendruomenės nariais. Nasitenkinti vien tik naujaisiais ateiviais ar tik kalbančiais lietuviškai.

— Kodėl reikia dalyvauti Bendruomenės Tarybos rinkimuose?

— Tai reikalauja Bendruomenės organų išrinkimo tvarka ir demokratinis principas. Kad išrinktume tinkamą Tarybą ir kad vėliau negalėtume skystis jos netinkamumu. Be to, šimtaprocentinis dalyvavimas Tarybos rinkimuose parodys mūsų susipratimą ir vieningumą.

• Dr. Vytautas Vardys, valstybinio Wisconsin universiteto politinių mokslų lektorius, skaitė paskaitą "Tautybių politika Jungtinėse Amerikos Valstybėse". Paskaitą ruošė Lietuvių Fronto Bičiulių Chicago apygardos valdyba.

CHICAGO GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RRepublic 7-7868

Dr. S. Bičėis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norvest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad., antrad., ketvirtad., penktad.
Tik susitarus trečiadieniais.
11-2 p. p. šeštadieniais.

Kviečiu jus įrodyti, ką jūs patys galite... PASLEPTAS GIRDEJIMO PRIETAISAS kaip niekad su

Beltone HEARING GLASSES

- Galite girdėti su ABIEM ausim.
- Jokio guziko ausyje. Jokio šniūro.
- Jokio specialių prijungimų už ausies.
- Duoda high fidelity girdėjimą.
- Stipri hearing aid paslėpta akinioose. Beveik nematoma triūbele nuneša garą į ausį.
- Nėlio paslėpta plaukuose ar rūbuose.

Duodame KNYGA NEMOKAMAI supažindina su visais stebuklingais naujais patogumais geresniam girdėjimui ir to aparo paslėpimo, neįmanomo iki dabar. Užsakykite, pasaukite, ar rašykite šiandien.

Atsiųskite man nemokamai knygelę apie Beltone Hearing Glasses.

Pavardė

Adresas:

Šaukite Mr. NORBUTAS
406 Citizens Bldg.

Main 1-5252

850 Euclid Avenue

• Kun. Dr. Antanas Juška

skaitys paskaitą "Lietuviškumo problemos lietuviškose parapijose". Paskaita įvyks kovo 8 d. 7 val. 30 min. Jaunimo Centro patalpose (5620 S. Claremont Avenue). Rengia Lietuvių Fronto Bičiulių Chicago apygardos valdyba.

• Petras Janulaitis yra tikrai

vertas dėmesio tremtinys inteligentas. Darbą jis pradėjo, būdamas jaunas, gabus ir energingas

Vabalninkų vargoninkas. Toliau laimė lėmė kitaip. Išėjo reikiamus mokslus. Buvo Lietuvos siaurųjų geležinkelio direktorius. Taip pat buvo Lietuvių direktorius. Dabar gyvena Chicagoje ir rašo Dirvos korespondentui: "Esu jau sulaukęs 70 metų. Ir vis dar tebesu entuziastas spaudai, specialiai Dirvai. Man atrodo, kad seni gali būti tik tie, kurie už mane vyresni 15-20 metų."

Julius Šakelė

SVARBŪS ĮVYKIAI PIETRYČIŲ AZIJOJE

(Atkelta iš 1 psl.)

vokaty, 1500 gydytojų — 85 mil. kraštui, kurio 95% yra analfabetai.

Bent kiek įmanoma valdymosi forma tomis sąlygomis buvo federacinė sistema, tačiau Sukarno (ir už jo stovį komunistai) bijojo, kad ta sistema sumažinsianti jo galią, o antra — juk ir olandai taip buvo patarę — kaip gi galima priimti jų pasiūlymą!

Šovinizmu dangstomas nesugebėjimas

Ir taip kraštą be pertraukos alino įvairios politinės krizės. Valstybės skolos augo, produkcija smuko, kainos kilo, pinigai ti.

krito, neįsivaizduojamu mastu siautė korupcija.

Sukarno griebėsi triukšmingo šovinizmo savo nesugebėjimams uždegti. Nutraukė visus ryšius su Olandija, gyventojų nuotai-koms pakelti pradėjo iš olandų reikalauti Vak. Irano (taip indonezai vadina Vak. Gvinėją). Keturis kartus šis klausimas buvo iškeltas Jungt. Tautose, keturis kartus Indonezija nesurinko reikalingos 2/3 balsų daugumos. Paskutinis pralaimėjimas gruodžio mėnesį buvo signalas naujai teroro bangai prieš olandus, ku-

alino įvairios politinės krizės. Valstybės skolos augo, produkcija smuko, kainos kilo, pinigai ti.

Sukilėlių vyriausybė

Pabūgusi, kad priimdama sovietų bloko pagalbą, Indonezija palaipsniui galinti tapti sovietiniu satelitu ir matydama didėjančią komunistų galią, grupė armijos karininkų su buv. Indonezijos banko valdytoju Prawineragara prieky dar negrįžusiam iš kelionės Sukarnui įteikė ultimatumą, reikalaujama, kad iš vyriausybės būtų pašalinti komunistų simpatikai ir sudaryta nauja vyriausybė, vadovaujama Dr. Hattos, antikomunisto, kuris, protestuodamas prieš krašto vedimą į chaosą, prieš porą mėnesių paštraukė iš viceprezidento pareigų.

Sukarno ultimatumą pasirašiusius paskelbė išdavikais. Jie sudarė sukilėlių vyriausybę. Indonezijoje formaliai prasidėjo pilietinis karas. Praktiškai jis tuo tarpu tepasireiškia tik poros lėktuvų pasiuntimu kas kelintą dieną bombarduoti sukilėlių valdomų Vak. Sumatros ir Šiaur. Celebeso salų, tačiau abi pusės ruošiasi platesnio masto kariniams veiksams.

Tiesa, prieš porą dienų Sukarno buvo pakviestas Dr. Hattą pasitarimams, tačiau po jų tepasiskelbta, kad netrukus vėl bus bandoma tartis. Vyriausybė gi tuo tarpu perkanti iš Italijos kelis laivus, kuriais sustiprinsianti sukilėlių salų blokadą.

AR ŽINAI?

Šiuo metu gyventojų JAV, įskaitant ir Amerikos kariuomenę svetimuose kraštuose, yra 172,830,000.

Pirmoji kelionė automobiliu skersai JAV, nuo San Francisco ligi New Yorko, įvyko 1903 m. Kelionė užtruko 71 parą.

Pradedančiųjų studijuoti rusų kalbą šiais metais Michigan universitete yra du kartus daugiau, negu praėjusiais metais.

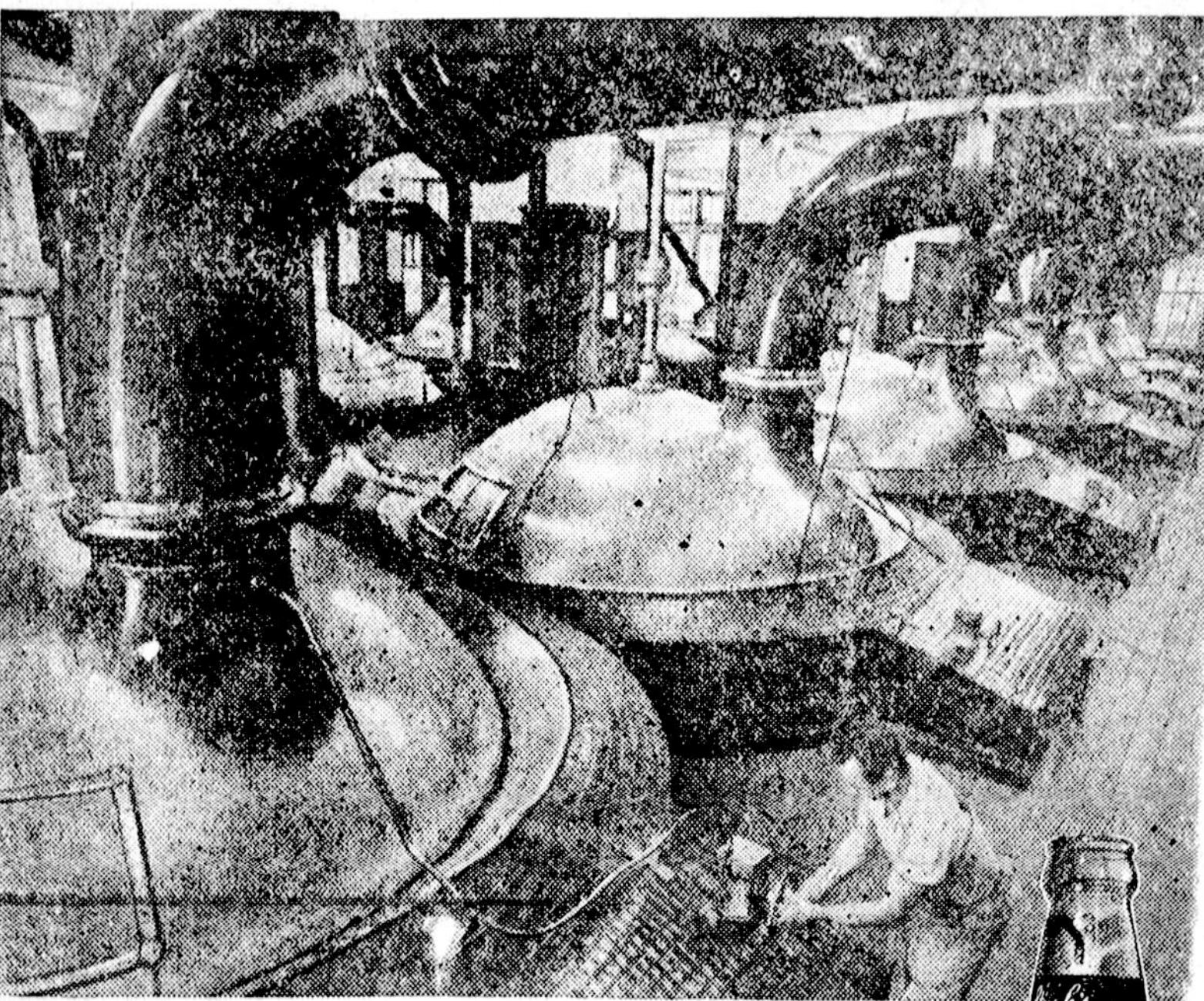
80% Amerikos šeimų turi vieną automobilį, 10% turi du automobilius ir 1% — tris. Kiekvienas JAV mašinų vairuotojas per metus vidutiniškai padaro 7,800 mylių.

Prezidento Linkolno našlė gavė Kongreso skirtą vienkartinę 3000 dolerių pašalpą.

West Point "pagamina" 30% JAV reikalingų karininkų.

Stroh's

AMERIKOJ VIENINTELIS UGNIM VIRTAS!

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

VERDAMAS DEVYNIOLIKOJ VARINIŲ KATILŲ

Stroh's yra verdamas kitaip, negu bet koks kitas Amerikos alus. Stroh's yra Amerikoje vienintelis... verdamas 2000 laipsnių atvira ugnimi, kad duotų patį geriausį skonį. Atvira ugnimi verdamas alus duoda lengvesnį, skanesnį, daugiau gaivinantį Stroh's skonį. Gaukite šį vienintelį, atvira ugnimi gaminamą alų — bankose arba dėžutėse.

Jums patiks

Stroh's

Jis yra šviesesnis!

Didelio skausmo prislėgtus

BRONĘ IR JONĄ PAPLENUS

su šeima, jų mylimai motinai, uošvei ir senelei a.a.

BENIGNAI KIRSAITEI-DIDŽIULIENEI

mirus, užjaučia ir kartu liūdi

Lietuvių Tautinis Akademinis
Sambūris Chicagoje